

DIENOS KLAUSIMAI IR DARŠIS TAS

Šią savaitę Kongresas pradės svarstyti Prezidento programą žemės ūkio sustiprinimui ir fermerių būklės pagerinimui. Čia irgi pramatoma skubios ir radikaliausios reformos.

Pasaulinės Parodos Chicagoje generalinis menegeris pranešė Lietuvų Komitetui, kad Lietuvų Diena yra nuskirta liepos 16-tą.

Chicagoje lietuviai darbuojasi, kad tą dieną tinkamai pasirodys. Tuo tikslu jie turi sudarę Komitetą, kurs tam darbai vadovauja.

Plačios Amerikos lietuviams vertėtų tą dieną gausiai suvažiuoti atlankyti pasaulinę parodą ir dalyvauti Lietuvų Dienos iškilnėse.

Kovo 20-tą, 9-tą valandą ryto, Raiford, Florida, kalėjime elektros kedėj užbaigė savo gyvenimą anarkistas Giuseppe Zangara. Kaip žinoma, šių metų vasario 15-tą jis kėsinosi nužudyti Prezidentą Roosevelta. Zangara pašovė penkis asmenis iš kurių vienas, būtent, Chicago's majoras Cernak kovo 6-tą mirė.

STUDEBAKER KORPORACIJA RECEIVERIŲ RANKOSE

Kovo 19-tą paskelbta, kad didelė automobilių Studebaker Corporation atsidūrė receiverių rankose. Peticija užtraukimui receiverio padavė Edwards Iron Works, Inc., vietos automobilių dalių gaminimo kompanija, kuriai Studebaker Corp. skolinga \$6,229. Studebaker korporacija buvo viena stambiausių automobilių dirbyklių. 1928 metais ji pagaminus 150,000 automobilių ir uždirbus \$20,000,000. Bet paskutiniiais laikais korporacijos biznis kiek sumažėjęs.

Prezidentas Roosevelt tikisi į 6 savaites išpildyti svarbiausius savo programos punktus. Jam padeda ta aplinkybė, kad Kongrese turi nusivieriančią daugumą, kuri nuširdžiai jį remia ir kooperuoja. Apsidarius su opiausiomis problemomis specialie Kongreso sesija išsiskirstys.

Šių metų vasario 27-28 dienomis Kaune įvyko gausus Lietuvos katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavimas. Jį sušaukė Katalikų Mokslo Akademijs. Suvažiavimas išklaušė įdomių referatų, apsvarstė aktualius katalikystės ir mokslo klausimus ir priėmė atitinkamas rezoliucijas. Plačiau apie šį nepaprastą suvažiavimą skaitytojai ras kitoje šio numerio vietoje.

Šiais metais sueina lygiai 50 metų nuo įsteigimo "Aušros" laikraščio. Apie jo tautinę reikšmę skaitytojai ras straipsny "Aušra" 1883-1933 m., kuris telpa šio Nr. puslapy 2-ram.

KONGRESMONĄ JACOB MATHAY RADO NEGYVA

Philadelphia, Pa.—Kovo 17-tą maudykliniam kambary atrado persišovusį Atstovų Buto "Ways and Means" komisijos narį Jacob Mathay, 48 metų amžiaus. Manoma, kad persidirbimas ir nervų liga buvus priežastimi tokios liūdnos mirties.

GARSAS

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMO AMERIKOJE ORGANAS

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa. Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 12

KAINA 5 CENTAI

KETVIRTADIENIS, KOVO-MARCH 23, 1933

VOL.-METAI XVII

DIDELIS POTVYNIS OHIO UPĖS KLONŲ

CINCINNATI, Ohio. — Kovo 19-tą prasidėjo didžiausias potvynis, kokio Ohio upės klonis nėra matęs nuo 1913 metų. Potvynis apima rajoną nuo West Virginijos iki Indianos.

Tūkstančiai akerių žemės su įvairiu turto atsidūrė po vandeniu. Portsmouth miestas buvo dideliame pavojui. Visi keliai, vedantys į miestą ir iš miesto, buvo pasemti. New Port, Kentucky, irgi smarkiai nukentėjo.

Adams, Pike, Jackson ir Scioto apskritys, Ohio steite, visiškai buvo atskirti vandens nuo sausžemio. Gyventojai turėjo apeist namus.

Manchester, Ohio, vanduo buvo pasėmęs biznio sekcija.

Covington, Kentucky, vandens siena įvertė automobilį į upelį. 3 asmenys prigirė.

Miami Grove, netoli Cincinnati miesto, 50 žmonių kovojo su mirtimi, sulipę ant trojų stogų.

West Huntington ir Westmoreland, Ohio, irgi buvo pasemti vandens.

Daugiau ar mažiau vandens yra paliesta visa eilė kitų miestų ir miestelių, kaip Martins Ferry, Marieta, Pomeroy, Ironton — Ohio steite; Wheeling, Parkersburg — W. Virginia steite; Russell, Newport, Louisville, Owensboro — Kentucky steite; Lawrenceburg, Madison, New Albany, Evansville — Indiana steite.

Iš įvairių vietų pranešimai paduoda kelias dešimtis žuvusių. Materialiai nuostoliai labai dideli.

Oro Biuras Washingtone pareiškė baimės dėl didesnių ir nuostolingėsių potvynių, kuomet persipildžius Ohio upė pasieks Mississippi upę. Apie kovo 29-tą pakilęs vanduo pasieks Memphis, o apie kovo 31-mą Helena, Arkansas. Autoritetai pasirošia su tikėt grėsiantį pavojų — gelbėti žmonių gyvastis ir turta.

Tokio. — Kovo 20-tą paskelbta, kad japonų armija, vadovaujama generolo Hattori perėjus didžiąją Kinijos sieną, užėmė Sahochiao miestą. Okupantų armija sėkmingai žygiuoja pirmyn.

DĖL AUDRŲ ŽUVO 34 ŽMONĖS

Nashville, Tennessee. — Kovo 14-tą nepaprastai didelė audra perėjo visą Tennessee steitą. Viso užmušta 34 asmenys, sužeista apie 200. Audra taip pat padarė nemažai nuostolių Arkansas, Kentucky ir Missouri steituose.

NUSISOVĖ BANKO KASIERIUS

New Wilmington, Pa. — Kovo 17-tą mirtinai nusišovė First National Bank kasierius Howell I. Getty, 58 m. Paliktų notoj jis sako atimtas sau gyvastį, kad bankas galėtų išsikolektuoti \$50,000 apdraudus.

DŽIAUGSMAS UŽSIBAIĖ MIRTIMI

New York. — Kovo 17-tą Patrick Hanafin, 27 m., dirbęs Grand Central požeminio traukinio stoty, gavo žinią, kad jo žmona pagimdžius sūnų. Tėvas su džiaugsmu kalbėjo, kad sūnus bus pakrikštytas jo vardu — Patricku. Kaip tik tą dieną buvo šv. Patricko — airių didžiausio globėjo diena. Hanafin skubino namo. Jis žengė prie traukinio durų. Bet čia jį nugriebė einąs traukinis, pribloškė prie stulpo ir mirtinai sumalė.

KOVA DEL "MĖLYNOJO ĮSTATYMO"

Harrisburgh, Pa. — Steito legislatorų eina atkakli kova už pataisymą taip vadinamo mėlynojo įstatymo (blue law), kurs draudžia sekmadieniais sporto žaidimus ir įvairius pasilinksminimus. Tas įstatymas pravestas 1894 metais. Įstatymo priešų skaičius pastebėtinau auga.

Chicago, Ill. — Kovo 17-tą policija suėmė Edward Weiss ir Arthur Borty. Jiedu kaltinami nužudyme lietuvio Teodoro Žutauto. Trečias banditas, dalyvavęs užpuolime, da ieškomas.

Iš Visur

RAKETIERIŲ AUKOS

Philadelphia.—Kovo 15-tą raketieriai gavėj nukovė du brolius — John Marrazzo, 18 m., ir Joseph Marrazzo, 22 m. Šovikai savo aukas nutykojo kaip tik tuo momentu, kai pravažiuojantys ugniagesių vežimai dideliu užsėju nustelbė sūvių balusus.

DIDELĖ NELAIMĖ TEATRE

Guadalajara, Meksika. — Kovo 14-tą, Ahualulco mieste, Hidalgo teatre, įvyko didelė nelaimė. Buvo rodomi judamieji paveikslai. Pasigirdo šauksmas—dega, gaisras! Publikoj kilo susijaudinimas ir panika. 49 asmenys užsimušė, kiti buvo mirtinai užmindažioti ar užspausti: 125 sužeisti.

Vėliau autoritetai ištyrinėjo ir nustatė, kad gaisro nebuvo ir net nebuvo pavojaus jam atsirasti.

ŽEMĖ VIS DREBA

Los Angeles, California.—Kovo 14-tą, 9:40 vakaro, įvyko naujas žemės drebėjimas. Žymesnių nuostolių nepadarė.

Tą pačią dieną mirė Mrs. Dinah Onsum, 82 m., ir Mrs. Armandas E. Herman, 83 m., nukentėję nuo pirmesnių drebėjimų.

Viso Los Angeles'e užregistruota 58 mirtys. Kiti nukentėję nuo drebėjimų, serga ir kai kurie randasi kritiškoj padėty.

Toledo, Ohio. — Kovo 18-tą Lakewood, Mich., pagal ežerą, sudėgė 70 trobesių. Gaisrui padėjo plėstis didelis vėjas pūtes nuo Erie ežero.

Galiopolis, Ohio.—Kovo 18-tą John Harris su šeimyna važiuo automobilii ir nuslydo į Ohio upę. Harris ir jo sūnus John išsigelbėjo, o Mrs. Harris ir dukrelė Eileen, 9 m., prigirė.

Pittsburgh, Pa. — Kovo 16-tą prieš federalį teisėją Nelson McVicar buvęs Ligonier National Bank prezidentas G. C. Frank atrastas kalnu išaikvojime ir prisavinime \$65,000.

Bedford, N. Y. — Kovo 19-tą fermeris, važiuodamas į bažnyčią, pakely atrado nukautus ir iš automobiliaus išmestus Joseph Callegari iš Brooklyn ir Frank Russo iš Ozone Park, L. I.

Petersburg, Virginia. — Kovo 19-tą užsimušė trys lakūnai — leitas J. A. Willis, jo tėvas majoras J. A. Willis ir majoras John A. Parker. Jų orlaivis, nukritęs žemėn, užsidėgė.

Washington. — Prezidentas Roosevelt darbuojasi, kad paskubinus Am. J. V., Anglijos, Prancūzijos ir Vokietijos ekonominės konferencijos įvykimą nužudyme lietuvio Teodoro Žutauto. Trečias banditas, dalyvavęs užpuolime, da ieškomas.

BAISŪS VAIKŲ ŽUDYMAI

Prie žmonos kapo vyras nužudė tris vaikus ir pats nusižudė

Philadelphia, Pa. — Kovo 18-tą Suburban Upper Darby Fernwood kapuose prie Marianne Friend kabo atrado negyvą Gilbert Friend, 28 m., ir jo tris vaikus.

Visi vaikai buvo persauti per širdį, visi trys paguldyti ant motinos kabo, jų kūnai uždengti blanketu, išskiriant jų galvas. Vaikų amžis: Robert—8 m., Helen—6, Kenneth—7 mėnesių. Čia pat šale gulėjo tėvo kūnas su persauta galva.

Šią baisią tragediją išaiškino paties Friend surašyta nota. Ją atrado automobilis čia pat prie kapų pastatytam. Notos turinys: "Aš turiu susivienyt su ja (žmona), kurią mes taip mylėjom... Dieve, atleisk man, jei aš suklydau."

Dalykas tame, kad 1932 metų gruodžio 17-tą Floridoj mirė Friend žmona, 26 metų amžiaus. Ten Friend tarnavo kaip geležinkelio pašto klerkas. Žmoną palaidojo jos giminės Philadelphiaj kapuose šių metų sausio 7-tą. Friend po žmonos mirties neteko ramybės ir štai viską užbaigia traginga savo ir savo vaikų mirtimi.

ALEXANDER GRANT AUTOMOBILY PRIGIRDĖ 4 VAIKUS IR PATS PRIGIRĖ

Cleveland, Ohio. — Kovo 19-tą Valley View upėj atrado paskendusį automobilį. Iš vandens kyšojo tik vienas automobiliaus kampas. Jame buvo prigiręsių Alexander Grant ir jo 4 vaikų kūnai. Vaikų amžis: Alexander, Jr., — 9, George — 8, Jennette — 6 ir James — 4. Automobiliaus du langai buvo praviri tiek, kad pro juos galėjo greitokai pribėgt vandens, bet išlyst tur juos nebuvo galima.

Policija ištyrinėjus nustatė, kad automobilis į upę panašiu būdu negalėjo patekt nenoromis. Grant turėjo įvažiuot su tikslu prigirti ir prigrirdyti savo vaikus. Apie vidinaktį vienas vietos farmerys pastebėjo, kad automobilis netoli upės tilto važinėja pirmyn ir atgal. Jis telefonu išspėjęs kitus kaimynus, kad "apsisaugotų vagių." Matyt, Grant tyrinėjo, kur patogiausia savo planą įvykdyt.

PIRMASIS LIETUVOS KATALIKŲ MOKSLININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Vasario 27 ir 28 d. Kaune įvyko pirmas Lietuvos katalikų mokslininkų ir mokslo mėgėjų suvažiavimas. Jį organizavo L. K. Mokslo Akademijs. Suvažiavimui sušaukti buvo sudarytas tam tikras komitetas. Šiam pirmam Lietuvos katalikų mokslo jėgų sutelkimui pritarė Bažnytinės vyresnybės ir visa katalikų visuomenė. Suvažiavimas buvo pradėtas Studentų bažnyčioj iškilmingomis pamaldomis. Po to Mirepolijos kunigų seminarijoj prasidėjo pirmas suvažiavimo posėdis. Atidarė jį Liet. Kat. Mokslo Akademijs pirmininkas prof. prel. A. Dambrauskas-Jakštas, dalyvaujant: J. E. Arkivyskupui Metropolitui J. Skvirskui, Šv. Tėvo atst. mons. Aratai, Ekscelenc. Vyskupams, katalikų profesoriams ir suvažiavimo dalyviams. Į suvažiavimą taip pat atsilankė V. D. Universiteto rektorius prof. Čepinskis. Posėdis dalyvavo apie 180 įsirašusių ir kviestų suvažiavimo dalyvių ir apie 200 svečių. Prel. A. Dambrauskas savo žody pažymė, kad L. K. Mokslo Akademijs pirmuoju savo uždaviniu laikė mokslinio sambūrio organizavimą. Šis suvažiavimas turi sustiprinti mūsų tautos supratimą, kad tarp mokslo ir tikėjimo nėra jokio prieštaravimo, bet darus sutarimas. Šiam darbiui mielai pritarė ir bažnytinės vyresnybės ir Lietuvos šviesuomenė. Po to kalbėjusieji nurodė, kad šiame suvažiavime reikia surinkti visa, ką Lietuvos katalikai yra nudirbę mokslo srity, išsiaiškinti, kas kiekvienoj moks-

lo ir gyvenimo srity reikia tečiau dirbti. Suvažiavimas sulaukė daug sveikinimų žodžių ir raštu. Po to išklaušyta prof. J. Ereto paskaitos apie katalikų mokslininkų susiorganizavimą svetur ir prof. Pr. Dovydaičio apie šių dienų mokslinių minčių kryptį ir katalikų pasaulėžiūrą.

Po pietų suvažiavimo dalyviai dirbo pasiskirstę pagal įvairias sekcijas. Jų buvo šios: Filosofijos ir pedagogijos, istorijos, teisės, socialinių bei ekonominių mokslų, medicinos (gydytojų). Sekcijose skaityta paskaitos, išsiaiškinta paskutinieji mokslo laimėjimai.

Vakare įvyko iškilmingas Majorio minėjimas, kur skaitytos dvi paskaitos: apie Majorio kūrybos tautiškuumą ir Majorio vietą religinėj mūsų literatūroj. Šiame minėjime buvo graži muzikališka dalis.

Antroji suvažiavimo diena prasidėjo iš ryto vėl sekcijų posėdžiais. Skaityta paskaitos iš Teologijos, kalbos, literatūros ir meno, teoretiškų ir pritaikomų gamtos mokslų ir moterų veikimo srities.

Paskutiniame bendrame posėdy buvo dar paskaitų, sekcijų vedėjų pranešimai ir priimta nutarimai. Suvažiavimo metu buvo suruošta kat. mokslo knygų paroda. "M. L."

Boston, Mass. — Kovo 15-tą sustreikavo apie 7000 avalynės darbininkų. Reikalauja didesnių algų.

L. R. K. S. A. IR DARBININKŲ REIKALAI

CONN. APSKRITIES PUSMETINIS SUVAŽIAVIMAS

Ivyks balandžio 23, 1933, Sv. Andriejaus par. svctainėj, 390 Church ir kampas Stanley St., New Britain, Conn.

Susirinkimas prasidės 1 val. po pietų. Laiškai nebus siuntinėjama kuopoms su kvietimais, bet yra maldaujama per organą, kad nei viena nepasilikūt neprisiuntus atstovų. Pagaminkit mandatus ir gerus įnešimus. Šis bus pusmetinis ir sykiu ir priešgegužinis apskrities suvažiavimas. Siųskit atstovų kiek galima daugiau, nes yra svarbių dalykų aptarti apskrities naudai. Taipgi ir Pildomasai Komitetas savo metiniam suvažiavime svarbių nutarimų padarė. Apskritis su kuopų pagalba tuos nutarimus turės vykdyti organizacijos ir narių gerovei.

LRKSA. Conn. apskr. rašt. A. J. Kaunietis, 159 Russ Street, Hartford, Conn.

LRKSA. 5-TOS PENNA. APSKR. KP. DĖMESIUI

5-tos apskr. bertaininis susirinkimas bus kovo 26-tą, 2 val. po pietų Igno Stungio salėj, Simpson, Pa.

Kuopos, priklausančios prie 5-tos apskr., malonėsit prisijust savo atstovus. Kaip visada, taip ir ši susirinkimą bus daug dalykų aptarti. Malonėkit nepamiršti laiko ir vietos.

Kviečia visus apskrities valdyba. Rašt. J. Purickis

LRKSA. 4-TOS APSKR. SUVAŽIAVIMAS

4-tos apskr. kuopų delegatų suvažiavimas įvyks kovo 26-tą, 1933 m. 2:00 val. po pietų šv. Kazimiero parapijos svctainėj, Plymouth, Pa.

Kuopos, malonėsit prisijust delegatus, nes bus daug dalykų svarstoma; taip pat bus svarstoma ateinančios vasaros išvažiavimo dalykai. Ant. Soroka, rašt.

United Mine Workers of America vėl klabena vyriausybės duris, kad ji pamtų minkštos anglies industrija savo kontrolėn. Bilių tuo reikalu Kongrese inėšė Atstovų Buto narys Kelly. Pirmesnį unijos reikalavimą Aukščiausias Teismas neseniai atmetė.

Pabjanice, Lenkija. — Kovo 17-tą audėjai streikieriai surengė smarkią demonstraciją. Policija besklaidydama streikierius, penkis nukovė mirtinai, o daugelį sužeidė.

Cleveland, Ohio.—Šiomis dienomis įvairūs fabriakai ir dirbtuvės pašaukė darban apie 5000 darbininkų. Šie ženkla laikomą pirmomis "Krečdėmėmis" geresnių laikų prisiartinimo.

Reading, Pa. — Vietinės trys bravarnės — Deppens, Reading Brewery ir Barbey's — jau gamina alų. Šimtas kitas darbininkų gaus darbo.

Ottawa, Ontario, Canada. — Kovo 15-tą Wrightville miestely degė Canada Match kompanijos dirbtuvė. Penkios moterys apdegė mirtinai, 22 apdegė lengviau ir jų gyvastims pavojaus nėra.

LAIVO SPROGIME ŽUVO 15 ASMENŲ

Colombo, Ceylon.—Kovo 17-tą norvegų laivą "Hinnoy" ištikė ekspliozija. 15 asmenų žuvo, 1 išgelbėtu, tarp kurių randas penki sunkiai sužeisti. "Hinnoy" plaukė iš Hamburgo į Kiniją.

LIETUVIŲ R. K. SUSIV. AM. OFICIALIS ORGANAS
GARSAS

Heina Ketvirtadieniai Redaguoja M. Zujus

PRENUMERATOS KAINA:
Am Jungt. Valst. metams \$2.00, pusei metų \$1.00; užsienioose metams \$3.00.
Skelbimų kainos sulig pareikalavimu.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America \$2.00, Foreign Countries \$3.00. Single copy 5c
Advertising Rates on application.

"GARSAS"

73 E. SOUTH STREET, (P. O. BOX 421) WILKES-BARRE, PA
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

**KONGRESAS JAU LEGALIZAVO
ALŲ IR VYNĄ**

Kovo 14-tą Atstovų Butas 316 balsų prieš 97 b. priėmė Cullen'o bilių legalizuojantį 3.2 procentų alaus gamybą ir vartojimą.

Prie alaus legalizavimo paskatino pats Prezidentas, kurs kovo 13-tą išleido į Kongresą specialią atsisaukimą. Paaiškėjus balsavimo rezultatams, slapuosius apėmė didelis džiaugsmas. Jie tvirtino, kad su balandžio pradžią daugely steitų prohibicijos "priešai ir jos šalininkai" girksniai legalizuotą alutį.

Kovo 16-tą alaus bilių priėmė Senatas. Už bilių balsavo 31 demokratas ir 12 republikonų; prieš bilių — 18 demokratų ir 17 republikonų. Prie balsavimo prieita tik po 6 valandų karštų debatų. Šlapiųjų frontui vadovavo senatorius Borah ir Sheppard. Jie išrodinėjo, kad naikinimas 18-jo Amendo mento yra "laužymas Konstitucijos ir griovimas republikos."

Senatas priėmė tą bilių su pataisa. Vieton Atstovų Buto 3.2 procentų, Senatas priėmė 3.05 proc. Atstovų Butas tuo buvo "nekanantams" dėjo pastangų, kad ir Senatas tą patį procentą nustatytų. Senatas "nusileido". Kongresas taip pat nubalsavo legalizuot ir vyną 3.2 proc. stiprumo.

Naujas alaus ir vyno bilius įeis į galę po 15-kos dienu ant jo pasirašius šalies Prezidentui Rooseveltui. Prezidento pasirašymas patikrintas. Tokiu būdu alų ir vyną kai kurie šlapijėi steitai galės turēt balandžio mėnesio pirmo pusę.

Bilius draudžia įvežt gėrimus į sausųjų steitų ribas. Už peržengimą taisyklių bus baudžiami iki 1000 dolerių pinigais, iki 6 mėnesių kalėjimu, arba abi baismės kartu. Draudžia pardavimą gėrimų jaunamečiams neperėjusiems 16-kos metų amžiaus.

Gerai sakė tie "znatokai," kurie tvirtino, kad demokratams ir šlapiesiams paėmus viršų, prohibicijos dienos būsią suskaičytos.

EKONOMINIŲ BILIŲ PRIĖMUS

Pereitą savaitę Kongresas, karštai išdiskusavęs, priėmė ekonominių bilių, kurs suteikia Prezidentui galę sumažint veteranų pensijas ir nukopot federalės vyriausybės valdininkams bei tarnautojams algas.

Ekonominis bilius leidžia Prezidentui sutaupyti per kaip tik buvo suaukta specialė Kongreso sesija. Jo galutina priėmimą trukdė kai kurios skirtingos Atstovų Buto ir Senato pataisos.

Ekonominis bilius leidžia Prezidentui sutaupyti per metus pusę milijono dolerių (\$500,000,000) iš veteranų pensijų ir federalių algų. Leidžia federalės ir militares (kariškių) algas nukopot iki 15 procentų; Atstovų Buto ir Senato narių algas iš \$10,000 iki \$8,500; Vice Prezidento ir Spykerio (Senato pirmsėdžio ir Atstovų Buto pirmsėdžio) algas iš \$15,000 iki \$12,750. Leidžia perreviduot veteranų pensijų išmokejimų tikslingumą. Leidžia sumažint 10 procentų per metus civilio karo pensijas.

Bilių abu Kongreso butai priėmė didelę balsų daugumą.

**EUROPA NAUJO KARO
IŠVAKARĖSE**

Europoj vėl plačiai ir atvirai kalbama apie karą. Ginklai da tyli, bet karo dvasia visus veikia.

Lygiai kaip prieš baisų pasaulinį karą, Europa išsidalinus į du lagerius. Vienam lagery ginkluojasi Prancūzija ir jos talkininkės — Lenkija, Jugoslavija, Rumunija ir Čekoslovakija. Šios šalys po ginklu pastoviai laiko 1,500,000 kareivių ir bile dieną gali čiupti savo oponentą už gerklės.

Priešingam lagery randasi Vokietija, Italija, Austrija ir Vengrija. Vokietija ir Italija žymiai susiartinio, kuomet Vokietijoje įsigalėjo fašizmas.

Pavojingiausiais naujo konflikto punktais laikomi Lenkų koridorius išrėžtas per Vokietijos "skūrą" net iki jūrai. Lenkai koridorij budriai saugoja ir čia koncentruoja savo militares jėgas. Koridoriaus pasieniuose nesusipratimai nuolat kartojasi. Antra konflikto priežastis — Prancūzijos ir Italijos nesusipratimai. Italija kaltina Prancūziją pastangose apjuost militare siena stiprinant Jugoslaviją, Čekoslovakiją ir kitus italų oponentus. Prancūzija kaltina Italiją pristatyme ginklų, nuodingų gazų ir karo orlaivių savo talkininkėms Austrijai ir Vengrijai.

Apžvalga

**KIEK LIETUVOJ
PENSININKŲ**

Lietuvos laikraščiai paduoda:

"Šių metų pradžioje Lietuvoje buvo 1,107 pensininkai civiliai tarnautojai, 179 pensininkai kariai ir 525 pensininkai Lietuvos karo invalidai. Be to, buvo 774 pensininkai rusų armijos invalidai ir 134 pasižymėję asmenys.

"1932 m. pensijų išmokėta 3,322,777 la. Iš tos sumos 2,260,622 lt. išmokėta iš pensijų ir pašalpų fondo, o likusi suma — 1,062,155 lt. išmokėta iš valstybės lėdo. Be to, praėjusiais metais pensijų ir pašalpų fondas išmokėjo vienkartinės pašalpos 710,878 lt. Tą sumą gavo 373 asmenys."

TEISINGA PASTABA

"Darbininkas" daro tokią pastabą:

"Patalpindamos prez. (Prezidento Roosevelt) kalbos visą tekstą "Naujienos" sąmoningai nuslopė Prezidento pasakytus žodžius, kuriais jis užbaigė savo reikšmingą kalbą. Štai prezidento Roosevelt žodžiai, kuriuos "N-os" praleido: "Šiame tautos paaukojime mes nužemintai prašome Dievo palaimos. Tegū Jis saugo kiekvieną iš mūsų visų. Tegū Jis veda mane per ateinančias dienas."

KĄ SAKO W. GREEN

Kovo 14-tą Amerikos Darbo Federacijos prezidentas William Green lankėsi Wyoming Klony. Ta proga Wilkes-Barre buvo suorganizuotas didelis bankietas, kuriame dalyvavo apie 600 unijos reprezentantų iš Wyoming Klony, Hazleton ir Lackawanna rajonų.

Prezidentas Green pasakė kalbą, kurioj palietė nedarbo, finansinės ir ekonominės depresijos priežastis, taip pat vaikų darbo įstatymų ir kitus klausimus.

Už nedarbą ir finansinį negavimą jis kaltino pramoninkus ir bankierius. Darbo žmonės, anot p. Green, visuomet buvo ir yra pasirengę kraštą gelbėti iš krizės. Darbo pakėlimui jis karsti siūlo įvest 6 valandų lienos darbą ir 5 dienų savaitinį darbą. Palaikymas jaunamečių darbo įstatymu ir išnaudojimas vaikų darbu, yra juoda dėmė nūdienos mūsų civilizacijai, ypač kuomet 13,000,000 pilnamečių žmonių randasi be darbo.

Taipgi p. Green pareiškė vilčių, kad šalis greitai laiku grįšianti prie gerovės.

ALŲ LEGALIZAVUS

Kongresui legalizavus alų, 17 steitų pilnai pasirengę jį parduoti ir ragauti, būtent: Missouri, New Jersey, Kentucky, New York, Indiana, Illinois, California, Washington, Wisconsin, Colorado, Wyoming, Montana, Oregon, Massachusetts, Maryland, Delaware ir Arizona.

Prieš tai, 20 kitų steitų rūpinasi, kad alų "pareitų" kaip galima graičiau.

Įvedus alaus prekybą, greitai laiku apie 100,000 asmenų gaus darbu.

Statinių, kamščių, bonkų dirbyklos ir bravarnės jau "stovi ant kojų."

Zinovai tvirtina, kad legalizavus išdirbystę ir vartojimą, alaus bado nebus. Jo jau prigaminta.

Anglija dairosi ir nežinanti, kokia pozicija turėtų užimti prasidėjus naujam kompliktui. Ji neva žada pasilikti neutrališka.

Sovietų Rusija bene labiausia tokio konflikto laukia. Ji tikisi, kad karas iš pagrindų sunaikintų "kapitalistinę" tvarką ir padėtų įsigalėti sovietinei.

Tiesa, paskutinėm dienom nuo Romos papūtė šiek tiek ramiantis taikos vėjelis. Čia įvykus Anglijos ir Italijos premjerų svarbi konferencija. Mussolini pasiūlęs taikos planą, kurį dabar didžiosios ir mažosios valstybės atsidėję studijuoja.

Kaip ten bus nebus, bet karo drugys Europą vėl smarkiai krečia.

tik laukta leidimo viešai pasirodyti.

**KIEK ATLYGINAMA
DVARININKAMS**

"L. Ž." rašo, kad dvarininko Naryškino, kuris rusų laikais Lietuvoje buvo didelis rusų kultūros skleidėjas, cerkvių ir cerkvių mokyklų statytojas, be to, caro dvaro komerjunkeris, įpėdiniai už nusavintas žemes pernai gavo miško 1,400,000 litų vertės ir iš Ž. ū. ministerijos 300,000 litų pinigais. Dabar įpėdiniai gautus miškus pardavinėja ir jo jau pardavė už 1 mil. litų.

**KATALIKIŠKOS SPAU-
DOS PROGRESAS
J. VALSTYBĖSE**

Amerikos katalikai kas kartą vis labiau parodo savo veikumą katalikiškose spaudos srityje. Nėra da pilnai vieningo darbo katalikų tarpe, nes Amerikos katalikai yra susiskaldę į daugybę tautų su savo kalbomis, papročiais ir tradicijomis. Šiais laikais pradėjo įvairios tautos dėtis su Amerikos katalikų centraline organizacija (National Catholic Welfare Conference), ir tokiu būdu pasekmingiau veiks katalikų bažnyčios naudai Amerikoje.

1923 metais katalikiškų laikraščių ir žurnalų buvo 251 su 6,379,677 skaitytoju. Už poros metų leidinių jau buvo 264 su 6,414,613 skaitytoju. Pereitais metais laikraščių ir žurnalų buvo leidžiama 311 ir skaitytojų būta apie 7,500,000. Tos skaitlinės Amerikos katalikams yra labai džiuginančios.

Kovo 18-tą Romoj įvyko svarbi konferencija, kurioj dalyvavo Italijos premjeras Mussolini, Anglijos premjeras Ramsey MacDonald ir jo užsienio reikalų sekretorius Sir John Simon. Konferencija buvus pusiau slapta. Ją pasitarta ginklavimosi ir kitais svarbiais tarptautiniais reikalais.

**GYTAUTO BAŽNYČIA
PARĖMĖ PRANCISKONAI**

Kan. J. Tumas ilgus metus buvęs Kauno Vytauto bažnyčios rektorium Vytauto bažnyčią perdavė T. Pranciškonams. Kan. Tumas-Vaišgantas gyvens iš savo darbo ir pensijos. Ne po ilgo ruošiasi išleisti savo raštų XVIII ir XIX tomus.

**ARGI ŠVIETIMAS
PERBRANGU?**

Kai kurie ekonomistai išrodinėja, kad valdžiai labai brangiai atsieina švietimas. Dėl to kai kurie siūlo vieton 8-nių skyrių būtino pradžios mokslo įvest trijų skyrių. Mokytojai ir švietėjai prieš tai smarkiai protestuoja. Jie turi stiprų argumentą. Girdi, vieno vaiko švietimas kai kuriose steituose per metus valdžiai kainuoja šimtą dolerių, o vieno kriminalisto užlaikymas kalėjime atsieina tris šimtus dolerių. Toks argumentas veratas apgalvojimo.

**BANKINĖ SISTEMA
TAISYNTINA**

Amerikos bankų vedimo sistema tikrai taisyntina.

Per paskutinius keturis metus mūsų šaly užsidarė net 5,500 bankai. Kiek tas atnešė nusivylimų, desperacijų, susikrimitimo, vargo ir ašarų — nėra reikalo nei aiškinti. Tuo tarpu pas mūsų kaimyną — Kanadoj — per paskutinį dešimtmetį užsidarė tik vienas bankas. Ten vyriausybė griežtai prižiūri bankų vedimą ir išdavimą bankinių notų. Ten operuoja tik 10 centralinių bankų su 4000 skyrių veikiančių po visą šalį. Vyriausybė ten reikalauja mėnesinių raportų.

Iki šiol Am. J. V. buvo permaža priežiūra. Bankus galėjo steigti asmenys neturį bankinio patyrimo, bet norį greit pralobti.

Reik tikėt, kad paskutinių kelerių metų katastrofiška padėtis, su visomis liūdnomis pasekomis paskatins vyriausybę perreviduot bankinius įstatus ir visą jų vedimo tvarką.

**VOKIETIJOJ FAŠISTAMS
ISIGALĖJUS**

Vokiečiai iš demokratizmo perėjo prie fašizmo. Tai, žinoma, jų "biznis." Jų geresniais demokratais nepadarė nei karas, kurį jie pralose nustojant garbės, teritorijų, kolonijų, milžiniško laivyno ir kitokių gėrybių.

Pasauliui ne tiek svarbu, ar Vokietiją valdys kaizeris, Hitleris, ar demokracija, kiek svarbu, kad jos valdovai neišprovokuot naujo karo. Fašistai savo karinę smarkiai demonstruoja. Čia, žinoma, jau ne jų vienių "biznis."

Vyriausybės žmonės ir ekonomistai giria spaudą ir suteikia jai didelį kreditą už pagalbą bankinio krizio metu. Spauda palaikius žmonėse gerą ūpą ir pasitikėjimą.

**CARNERA GALĖS
KUMŠČIUOTIS
SU SHARKIU**

Kovo 14-tą New York steito Atletų Komisija užgrydė Sharkey-Carneros kumštynes, kurias galės rengti Madison Square Garden korporacija. Data nėra galutinai paskelbta, bet jos įvyks gegužės ar pradžioj birželio.

Po kumštynių su Carnera mirus Ernie Schaaf'ui, buvo kilus mintis poruoti maždaug lygio svorio kumštynininkus. Bet aukščiau minėtas Atletų Komisijos sprendimas parodo, kad ta mintis praktikoje nepriėjus.

Taigi už pasaulinio čempijono vainiką Sharkis turės kumščiuotis toli gražu ne su sau lygiu. Sharkis sveria per 200 svarų, o Carnera per 270 sv. Bet Sharkis jau vieną kartą suminkė italų milžiną, kai tešla. Vargu jo pabūgs ir ši kartą.

**AMERIKOS DOLERIS
VĖL TRIUMFUOJA**

Amerikos dolerio "drebėjimas," ypač paskelbto bankinio "šventadienio" dienoj, išsaukė aukso "drebėjimą" po visą pasaulį. Daugely šalių dolerio vertė buvo gerokai numažinta. Kai kas galėjo puikiai pasipekuliuoti.

Kiti tikėjo, kad Amerika atsaisako nuo pinigų auksinio pagrindo. Bet Amerikos doleris vėl "spacyruoja" po visą pasaulį galvą aukštyn pakėlęs.

"AUŠRA" 1883--1933 MT.

Jau penkiasdešimt metų suėjo, kai iš Ragainės į Didžiąją Lietuvą pateko pirmasis "Aušros" numeris. Tai buvo 1883 mt. balandžio mėn., nors pačiam laikrašty (1 nr.) pažymėta: Kowinis.

Ateidama "Aušra" atnešė ir plačiai pagarsino reikšmingą žaadinantį obalsį bei šūkį:

"Kaip auszrai auszant nyksta ant žemės nakties tamsybė, o kad taipju praszvistu ir Lietuvos dweise! Toks musu trozskimas ir noras."

Šiandie tie žodžiai tapo kūnu. Daug daugiau padaryta ir pasiekta, negu tuomet net svajota. Tad iš tikro galėtų pasirodyti, kad pats "Aušros" faktas ir jos minėjimas nėra gai tokios didelės svarbos dalykas. Mūsų tautos atgijimo didysis dainius Maironis, lyg nujausdamas tokį abejingumą dėl sunkių praecies kovų ir žygių, pranašingais žodžiais nusiskundė vienoj savo elegijų ("Pavasario balsai" 1905 m.):

Jei po amžių kada skaudūs pančiai nukris,
Ir vaikams užtekės nusiblaivęs dangus,
Mūsų kovos ir kančios, be ryto naktis,
Dėl jų nesuprantamos bus.

Ką mums žada rytojūs? Tikėk, jei gali!
Nes ir kaip begyvent ir kentėt be vilties?
Rodos, Dievas užmiršo!.. o žmonės geri,
Palauk iki rankų išties!..

Taigi, "Aušros" pasirodymas tais tokiais sunkiais *beviltiškais* laikais tikrai buvo didelis ir smarkus įvykis mūsų kultūros istorijoj ir net kovose dėl laisvės. Norėdami geriau suprasti bei įvertinti, pabandykim nusikelti prieš penkiasdešimt metų atgal ir apsisotiti ties tomis sąlygomis bei aplinkybėmis, kuriose gimė ir švito "Aušra."

Pirmutinę sau paramą jaunieji veikėjai rado Mažojoj Lietuvoj, kur kultūrinis lietuvių darbas nebuvo taip varžomas, kaip Rusijoj. Ten ėjo vienas kitas lietuviškas laikraštis, sakysim "Naujas Keleivis," "Lietuviškas Ceitunga."

Naujieji Didž. Lietuvos veikėjai kaip tik sumanė susieti savo darbą su Prūsų lietuvių spauda. Bet toji spauda buvo tik informacinio pobūdžio. Ji negainavo tautos dvasios, rūpinosi tik kasdieniniais vietos žmonių reikalais, kitur gyvenę lietuvių jai nė galvoj nebuvo.

Vis dėlto mūsų kultūros pionieriai pradeda rašyti į tuos laikraščius savo patriotinius straipsnius visų lietuvių vienybės dvasia. Juose buvo kalbama apie garbingą Lietuvos praecį ir judinami santykiai Didžiojoje Lietuvoje, jos sunki dvasinė ir materialinė būklė — toji būklė, kurią vaizdingiausiai apibūdino tas pats Maironis (Jaunoji Lietuva): "Po Lietuvą — žiema. Nei žodžio, nei rašto neliedžia ereclis, suspaudęs sparnais. Petygi ir peti, na, vyrai, kas gali sustoję ir darbą už mylimą šalį. Prikelkime Lietuvą mūsų!"

Daugiausia straipsnių prirašė Jonas Basanavičius. Jo darbus parėmė kai kurie jaunesnieji Prūsų lietuvių šviesuoliai, ypač širdingas lietuvių draugas Zaukevičius, daug prisidėjęs prie "Aušros" sumanymo.

Tačiau pasirodė, kad tie straipsniai mažą ką tegali padaryti. Didžiojoje Lietuvoj Prūsų lietuvių laikraščiai negalėjo būti plačiai skaitomi dėl savo gotišku rašmenų. Mažosios Lietuvos skaitytojams tie straipsniai nepatiko, nes drumstė jų sustingimą ir paklusnumą vokiečių vyriausybei. Antra, ir pati vokiečių administracija jau buvo pastebėjusi naują dvasią ir pradėjo skersuoti i redaktorius.

Tuomet tad ir kilo sumanymas steigti Prūsiose tautinį lietuvių laikraštį visai skyrium nuo bet kokios draugijos. Tais laikraščiais gavo simbolišką vardą "Aušra."

Pirmieji jo steigėjai bei iniciatoriai buvo — J. Basanavičius, Andrius Vištalius, Jurgis Mikšas, Martynas Šernius. Šie vyrai pradėjo darbą ne pelno bei kitais išskaičiavimais, bet grynai kilnios tautinės idėjos, pasiaukojimo ir net didžiausio užsidegimo vedami. Daug jie nenumatė neapsvarstė; neturėjo nei nešų, nei prumeratos, net nežinojo, kaip jų laikraštis pasieks skaitytojus ir kas į jį rašys. Pirmiesiems numeriams jie patys sudėjo 340 markių ir parūpino straipsnius. Tuo atžvilgiu daugiausia prisidėjo J. Basanavičius, pirmasis "Aušros" redaktorius ir rūpintojas.

Toliau "Aušrą" aktyviai remia ir palaiko Martynas Jankus ir Jonas Šliupas.

Ko gi "Aušra" siekė ir kas jai rūpėjo? "Aušra" pasistatė sau tokį tikslą: parodyti lietuviams, kas jie buvo praecity, kokia dabartinė jų būseną ir kokią ateitį privalo sau rengti. Daugiausia dėmesio buvo kreipiama į praecitį, nes tik tas gali būti susipratęs lietuvis, kurs gerai pažista savo tautos praecitį. Tik ant tos praecities galima tvirtai statyti visas dabarties ir ateities darbas. Tik garbingą Lietuvos praecitį atskleidžiam, "Aušros" pravitojai manė pažadinti masinę lietuvių sąmonę, giliau įdiegti savo krašto meilę ir išjudinti juose aktyvumą kovoti dėl savo teisių ir laisvės. Todėl "Aušroje" daugiausia randame straipsnių ir žinių iš Lietuvos istorijos.

Tuo pat tikslu "Aušra" didžiausio dėmesio kreipė i niekiniama lietuvių kalbą, papročius ir būdą. Ji stengėsi įrodyti, kad lietuvių kalba nė maž nemenkesnė už kitas. Net, priešingai, savo gražumu ir senumu ji pralenkianti daugelį kitų kalbų.

IŠ PO MANO BALANOS

Rašo MORKUS

XII.

Tik ką baigėm svarstę Genezeto ežero vandens ypatybes. Gi dabar apeisim jį aplink ir apžiūrėsim jo krantus ir pakrantes.

Tik, nereikia užsimiršti, žiūrėjam į jį žilos senovės akimi, o ne dabarties. Šiandien tenai nieko nei gero nei įdomaus nesimato. Ot, tik taip sau nepakenčiamos reginio uolos, griuvėsiais apkepę, tai veiki ir viskas. Kitaip kitados būta.

Kaip ežero vanduo buvo kaupinas geriausios ir skaniausios žuvies, kuria gerėjo tolimiausių šalių parinktoji visuomenė, taip ir jo pakrantės buvo išgarsėję nepaprasta savo grožimi. Kalnai šlamėjo medžių viršūnėmis. Pakalnės kvipo uoguojiniais ir vaisių padaržėmis.

Tai buvo, taip sakant, antras rojus, prie kurio kibo visas anų laikų civilizotas pasaulis. Kas gyvas ryžosi išgyti kad nors ir kuklią Genezeto ežero pakalnėje bakaželę ir čia arba ramiai pasilsėti arba ir visą amželį tyliai pražiopsoti.

Garsusis Palestinos istorikas Jozepus paduoda, kad būk šioje lankoje Kristaus laikais neva net trys milijonai gyventojų gyveno!

Jei Jozepus būt mūsų kelių pasekęs, tai yra tikrą gyventojų sąrašą paruošęs, vargiai ten būt ir milijoną atradęs. Bet, tai visgi tik mažmožis. Gana to, kad gyventa tirštai. Ir, vietos, kurioje Kristus savo darbuotę pradėjo, visam pasauliui garsios būta.

Pačių žydų ar arabų šičionai kaip ir nebūta. Daugiausiai graikai ir romėnai. Gi šių dviejų žydai visa širdimi nepakėdė. Graikų už tat, kad šieji savo kultūrą aukščiau žydų statė ir stabus garbino, gi romėnų už tat, kad jiems laisvė buvo pavėžė. Be žvejų, kitokių žydų šičionai nematyta.

Pirm, negu toliau eisim, įsitemykim ir da kartą, kad Palestina niekad o niekad vienu žydu nebuvo. Amžinai panešėjo mūsų

rius metus. 1886 metais jau ji baigė savo dienas. Sustoję daugiausia dėl lėšų stokos. Bet "Aušros" nuopelnai Lietuvai ir reikšmė likosi dideli, o patys aušrininkai be galo brangūs ir karžygiški.

"Aušra" parodė, kas tai yra spausdintas žodis ir jo galia, būriant ir keliant visus kovoję dėl savo tautos siekimų ir uždavinių.

"Aušra" sustoję, bet jos vieta neliko tuščia. Tuotuoju tapę spraga, nors nevykusiai, bandoma užkimi naujais laikraščiais. Tais pat metais (1886) pasirodė "Garsas", vėliau "Šviesa" ir kiti. Ryškiausiai jų tarpe pasirodė "Varpas".

Pagaliau atkovota spaudos laisvė, gautos teisės steigti savo draugijas, rūpintis kultūros reikalais. Bet to maža: nuolat visa tai seka, kontroliuoja ir varžė rusų žandarai ir administracija. Kovojava dar smarkiau, einama dar toliau, kol nušvinta visiška laisvė ir nepriklausomybė.

O juk be "Aušros," be tokių idealistų, pasiryžėlių ir atsidėjusių vienai tautinei idėjai, kokio buvo "aušrininkai" ir kiti, vargu ar būtų visa tai, ką šiandien turim, pasiekę. Štai kodėl minėjom "Aušros" dešimmetį, ketvirtį šimto, keturiasdešimt metų, o šiemet minim 50 metų sukaktį. Minim ir stipriam savyje idealizmą, ryžtumą, meilę ir pasiaukojimą savo kraštui ir visuomenės labui.

Iš "Kario"

siškei Amerikai. Ant pažiūros, rodos, visi amerikiečiai. Bet, pradėk juos lukštenti: pirmiau ir nagai atšips, negu pirmą amerikietį turėsi. Ten taip yra nuo amžių. Rodos, žydas. Bet, kaip tik arčiau nosį prikiši, — vietoje žydo, turėsi arabą, graiką, romėną, čigoną, ar kokį kitą.

Labai įdomi žinia mums. Saityti, kad Kristus ir Jo Apaštalai buvo žydai, ir tuo užklausimą baigti, toli gražu nepataikinta. Iš šalies žiūrėdam, Mickiewicz, Kosciuszko, ir kiti toki, buvo palikolai, ir daugiau nieko. Betgi arčiau šio keblumo stovinčiam, visai kitaip dalykai atrodė. Istorija, mat, kai fotografas: nuima vaizdą taip, kaip jai jis atrodė. Kitaip sakius, nuima tik atvaizdą; o kas daikto viduryje yra, tai jau ne jo pareiga. Vadinasi, ir istorija nevisuomet viską pasako.

Gilintiesi šian klausiman plačiau, mums ir laiko ir reikalo rūksta. Kas rūpi mums, tai, špėti skaitytoja, kaip panašiai klausime reikėtų elgtiesi.

Einam apie Genezeto ežerą. Pradėkim nuo Judėjos pusės ir laikykimės po dešinės. Pirmiausiai turim Tarikėjos miestelį. Patsai vietos vardas nurodo, jog tai graikų gaivalo šičionai gyventa. Toliau matosi Hippos, Gergesenės, ir kitų miestų vardai, graikų vardus turėję.

Ši ežero pusė mažiausiai įdomi. Šioje, mat pusėje, kaipo prastesnėje, prie pat smilčių jūtos, gyvenimas negalėjo pavyti antrą ir kur kas laimingesnė ežero dalį. Be to, šis kraštas priklauso ne tiek Palestina, kiek širijai.

Esam jau antrame ežero galio, o gal geriau pasakius, jo pradžioje. Tai čia, kur Jordanas tužės, Genezeto ežerą užlieti pradeda. Matosi dažnai gilėta Betsaida. Vardas žydu kilęs. Ir čia daugiau, negu kitur prisilaikydavę žydai. Toliau, kur Išganytojas pasirenkau Apaštalus.

Gryžtam po kairės žemyn. Čia ietų vardai vis daugiausiai romėni. Reiškia, šioje ežero pusėje yveno romėnai. Štai ve dažnai girdėtas Kaparnaum. I šiojone ateina plentas iš Azijos giomos. Už šiuo plentu ėjimą ar užiavimą, reikėdavo pamokėti. Šas norėdavo keliauti juo Danaskan, ar toliau, turėdavo Kaparnaume išsipirkti leidimą. Viešas iš Evangelistų, Matas, lygi šia pareigą romiečiams ėjo šio plento keliauninkus tvarkė.

Tai būta darbo didelės atsakomybės. Ir tik labai parinktas žmogus galėjo jį atlikti. Išganytojas Matą pažino. Ir tuoju jį savan darban pavadina. Užduoda jam parašyti vieną iš keturių Evangelijų. Kur-kas atsakomingesnė pareiga, negu leidimus keleiviams pardavinėti.

Matas ir čia da geriau pasižymi. Rašo pirmą Evangeliją ir Palestinos kalboje. Pritaikintą žydu pasiskaitymui.

Prie progos ir da kartą gal pažymėti galima, kiek mažai žydiškumo ne vien Pačiame Kristuje, bet ir Jo apaštaluose būta.

Tik vienas Matas rašo Evangeliją žydams ir jų kalboje. Luok ta pačią Evangeliją pakartojta jau graikų kalboje. Jonas daro taip pat. Morkus vienas pavartoja kalbą lotynų. Ypač Jonas, artimiausis Kristaus draugas, rašo ne žydu, o tik graikų kalba. Iš šių kelių pavyzdžių, aišku, kiek mažai žydiškumo juose būta. Tai viena. Antra, čia mes vartojam žodį Apaštalai apimantį ne vien tik pačius apaštalus, bet ir evangelistus.

LIETUVIŲ KATALIKŲ VIENYBĖ

L. R. K. FEDERACIJOS REIKALAI
2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.

VYSKUPO McDEVITT LAISKAS

Mūsų Federacija vis naujų laimėjimų susilaukia. Visa eilė Amerikos vyskupų ją pripažino. Malonu yra pranešti, kad ir J. S. Vyskupas Philip R. McDevitt, Harrisburgh'o Vyskupas, Federaciją užgėrė ir jai prisirišęs nuoširdų sveikinimą.

J. E. Vyskupas McDevitt yra labai veiklus narys Nacionalių Katalikų Gerovės Konferencijoje. Dėl to jo duotas pritarimas mūsų veikimo centrui yra svarbus lalykas. Kaip žinoma, Harrisburgh'o diecezijoj yra dvi lietuvių parapijos: Mount Carmelyje ir Shamokin'e.

ORGANIZACIJŲ KUOPOS IR MOKESČIAI

Gauname klausimų ar centrinių organizacijų, priklausančių prie Federacijos, kuopos turi mokėti metinius mokesčius į Federacijos centrą, ar ne. I šia klausimui atsako konstitucijos II skyriaus 7 paragrafas, kuriame pasakyta:

"Kiekviena Federacijos kuopa priklausanči prie Federacijos, organizacija arba centrinė organizacijų kuopos atskiria, nepaisant jų narių skaičiaus, ir pavieniai asmenys mokės kasmet po \$1.00 Federacijos ždan. Šis mokeskis imamas tuoju Nauju Metu."

Iš to aišku, kad organizacijų kuopos nėra laisvos nuo metinių mokesčių į Federacijos centrą. Tad prašome įsidėmėti ir

netrukus savo pareigą atlikti. Mokesčiai nedideli. Kiekviena draugija ar kuopa, nežiūrint kaip maža ji nebūtų, lengvai gali užsimokėti. Nuoširdžiai prašome.

VAJUS EINA

Katalikiškojo veikimo ir katalikų spaudos vėjus vedamas visu frontu. Didieji mūsų centrai jau beveik visi rengia vakarus su paskaitomis ir prakalbotomis. Kai kur suorganizuoti rateliai, kurių nariai, pasidalinę savo koloniją rajonais, eina per namus užrašinėdami katalikiškus laikraščių ir pardavinėdami katalikiškas knygas.

Praėjusių sekmadienį Chicagoje įvyko Lietuvių Katalikų Vakarinių Valstybių konferencija, kurioj dalyvavo keli šimtai atstovų, išklause rimtų paskaitų apie Katalikiškąją Akciją, nustatė veikimui planus, plačiai kalbėjo apie būsimąjį Federacijos kongresą, susiorganizavo katalikiškojo veikimo savaitei Chicagoje ir apylinkėse.

Praėjusią savaitę Sekretorijatas išsiuntinėjo gerb. kun. klebonams laiškus, prašant paremti katalikiškojo veikimo savaitei ir paraginti draugijas dėtis prie Federacijos. Taip pat pasiūsta draugijoms pagamintų laišku ir po vieną Federacijos konstitucijos kopiją. Taigi, norėdami gauti draugijoms laišku ir platesnių žinių apie Federaciją, prašome kreiptis į gerbiamus kun. klebonus.

Federacijos Sekretorius

PONAS AR RIKIS?

Dienraščiuose praskambėjo žinia, jog anglų literatūrinė padėga Sir Philip Gibbs tapo įkustas už plagiarizmą arba literatūrinę vagystę. Jį įskundė enkų rašytojas Romas Landau. Mat, išleistuose abiejų autorių veikaluose pasitaikė maždaug anašumo istorijos dalykuose tur-būt "polskam" literatūri apisuko galva ir lenkomanijos apštam, pasirodė, kad niekas ditas negali ir neturi teisės rašyti istorijos atsitikimui taip kaip jis parašė. Gi Sir Philip Gibbs, kad išteisinti save, ėmėsis teisino ginklo ir pasaulio spaudoje pareiškė priimtą taisyklę, jog nėra tokio dalyko, kaip Copyright tautų istorijos gyvenime kas link istorijų įvykių, faktų, datų ir k. p. ("Copyright" teisės uždraudžia kitiems naudotis patiektais autoriaus dėjomis bei mintimis be jo paies leidimo ar sutikimo).

Kai Lenkijos "prošeponai" grobikai pagrobė Lietuvos sostinę, Vilnių, tur būt, "mislinio" uždėti "Copyright" ir "užpatentuoti" Palsčiai. Čia ir yra šikirtumas istorijos tautų gyvenime. Juk, Vilnius, tai Lietuvos istorinė nuosavybė ir senovinė sostinė. Lenkai pagrobė

Vilnių neteisėta, apgaulinga ir klasinga priemone. Už tokį nevidonišką piratizmą lietuviai teisėtinai įkaltino lenkus ir teisingai juos įskundė pasauliui istorinėje vagystėje, garsiai pareiškėdami: "Ei, pasauli, mes be Vilniaus nenurimsim!"

Tokiose apylostovose lietuviams negalima susitaikinti ne prieleingai sugyventi su lenkais. Pasaulis gerai supranta mūsų skriaudą ir mums prijaučia. Lenkai turės lietuviams gražinti Vilnių. Tautų taikingam sugyvenimui nesiranda kitokios išieties.

Lietuviai prisikentėjo praelyti lenkų malonės ir šiandien bekenčia ne tik už padarytas nuoskaudas, šaukiančias Danog atmonijimo, bet kenčia ir vairius užmetinėjimus ir pasivyčiojimus. Omeny turime vieną skaudų priekaišiojimą. Mat, lietuvių buvę miškiniai "barbarai," gi lenkai, "civilizuodami" lietuvius, padarė juos "ponais." Ačiū malonams už tokią "ponišką" malonę. Iš tokios lenkų "loskos" lietuviai priėmė savo kalbon tą "poną" ir šiandien susitiekė tautietį dar tebesisveikina lenkišku žargonu: "Labą rytą, pons" kaimyne!

Pasirodo lyg lietuvių kalba būtų neturtinga. Gi filologijos mokslas kitaip skelbia ir meskuo geriausiai žinome ta viską ir nereikalinga kitų kalbų filologams to mokinti mus, tik patys susipraskime ir tapkime savotūs; filologai tegarsina pasauliui, kad turtingoji lietuvių kalba yra lopšys kitų giminingų lietuviams tautų kalbos.

Gi ta lenkų "poniška" žodį, tariamą jų kalboje "pan" ir jų pirštą lietuvių kalbon "ponas" ar "panas" pasmerkiami ir sakome, pasiremiant *originaline etimologija*, kad "pan" nėra lenkiškas, o tik lenkomanų pasisavintas ar, teisingiau pasakius, pagrobtas iš graikų klasiškos kalbos žodžio "Pan" (neutrums iš pas, pasa, p an), kuris atsako iš patį, kaip priimta šių dienų

tarmėje pas anglus "Mister" ar pas vokiečius "Herr." Ir, stebėtina, dėl ko lietuviai prisima ta pasityčiojančių priekaištą, būk "ponas" parėjo lietuvių kalbon iš lenkų "poniškos" kalbos, ir, nesuprantama, kokiam tikslui kai kurie lietuvių kalbininkai šiol išdėsto to žodžio originalinį paėjimą klaidingai, kuomet pačioje tikrenybėje yra kitaip.

Lietuvių turtingoje kalboje turime savotiškesnį ir prašmatnesnį žodį už lenkų "poniška" žodį "pan," pasigrobtą iš senovinės graikų kalbos. Tas žodis tai Rikis. Daktaro Aleksandro M. Pačkaus moksliniame veikalė "Gudonai-Gotai" ir kitų garsių rašytojų istoriniuose raštuose nuo Kristaus laikų randame garsingų ir karžygių Rikių, prieš kuriuos Romos senovinė galybė turėjo drebėti ir nusizeminti. Tie patys Rikiai gilioje senovėje pro nepereinamus tankumynus ramynė takus ir pro nepereinamas balas ištaisė kelius kitoms tautos išeiti iš barbarizmo ir civilizaciją, pirm negu gimė patys lenkai, pirm negu parnavoši jiems "civilizuoti" barzdavošius lietuvius. Ir visai neįstabu, kad tie patys Rikiai senovėje garsėjo aukštai kilnia ir subrendusia kultūra, kuri domėnavo tuometinę Europą.

Kuomet mokslininkai, pasiremiant istorijos šaltiniais, nušviečia mūsų prabočių garsią senovinę praeitį, o dalinai savo giesmėse apdainuoja garsingų Rikių garbingus žygius, argi paliksime ir toliau sustingę ir nesuorientą savotumo ir mūsų kalbos lobingumą, priimant kasdieninę kalbon įbruktus svetimus žargonus, lyg kokiam pasityčiojimui?

Dievo Apvaizda nepasigailėjo mokslininkų lietuvių tautai. Turime savo kalbininkų ir kitų tautų mūsų kalbos žinovų, garsinančių lietuvių kalbos lobingumą ir turtingumą.

Kadangi šių dienų filologai bei kalbininkai aiškina žodį Rikis ir teikia tokią pačią reikšmę, kokioji pas anglus yra priimta ir kadangi šiandien Rikis reiškia ne ką kitą, kaip tik "Mister" anglų kalboje, tatau lietuviams, sveikinant savo kaimyną kalboje bei laiškuose ir vadinti jį "pons" ar "pone" ir neprotėgiau būtų priimti senovinių Rikių ir tarti ar rašyti: "Sveiks, Riki, ar, Rikiau!" vietoje "pons" ar "pone?"

Gerėsimam supratimui reikalinga čia pažymėti, kad gilioje senovėje "Pan" pas graikus reiškė tą patį, ką Rikis pas lietuvius, kaip buvo priimta ir lenkų kalboje, būtent: viešpats, valdovas bei valdonas; pas anglus būta (Li)ord'as. Tai praieitis dalykai. Tokioje prasmėje šiandien visi tie "ponai," rikiai ar (Li)ordai, paprastai kalbant, atsigyveno ar išnyko, nebent Graikų mytologijoje užsilaikė Pan'as — dievaitis — ganyklų daboatas bei sargas; pas anglus pasiliko (Li)ord'o garbės titulas ar pas lietuvius R i k i s k o s galūnės ar skiemai pavardėse. Nūn gi pas lenkus skursta nusigyvenę senų laikų "ponai" ir niekas jų nebeklauso; pas anglus, vietoje (Li)ord'ų, išgyveno paprastas "Mister'is"; tik pas lietuvius liekasi nustumę nuo savo kurlpalio "ponas."

Rikis šiandien, kaip aiškina kalbininkai, kaip tik atatinka lietuvių kalboje tokioje reikšmėje, kaip priimtas žodis "Mister" pas anglus, o pas lenkus "Pan," pagrobtas iš graikų kalbos. Rodosi, pasisavinti svetimą lobį, yra neteisėtina, gi pasigrobtį ir sakyti, kad yra jo turtas ar nuosavybė, tai ne tik smerktina, bet ir baustina. Juk negalima su lenkais susikalbėti ir kalbėtis su jais būtų laiko gaisinimas.

Gyvename — mokimamės. Aš gi tą žodį Rikis ne tik pamėgau, bet ir pamylau. Ir nuo šiol prigimtoje kalboje ar laiškuose nebevedinsiu savo pažįstamo "pons" ar "pone." Vietoje "ponios" (Mrs.), vietoje "ponaičio" (Mister), vietoje "panelės" bei "ponaitės" (Miss) — patyrinęs

menką mano žodžiuge, ateity, aš sakysiu ir rašysiu: Rikis, Rikienė, Rikaitis ir Rikaitė

Branginant tėvynainių kalbą ir raštiją, sakau: — Selauk lenkomaną nedorėlį "poną"; pasmerkiu išpuikusią "poniā"; išvarau tuščiagalvį "ponaitį"; ir panieliūn paikšę "panelę" bei "ponaitę."

Prigimtoje kalboje aš pasikviesiu petingą ir išmintingą rikį pasitarti ar pasišnekučiuoti; nueisiu atlankyti viešingą šeiminingę rikienę; padrašinsiu darbuotįjį jaunuolį rikaitį; ir pasveikinsiu jaunuolę veikėją rikaitę.

Kas nori gali nesutikti su manim. Aš gi galiu tiek pasakyti, kad tuščiagalviū lenkomanai neturi teisės prikergti "copyright'o" ant pagarbos žodžio RIKIS ar "užpatentuoti jį" "polskai movai." Tai grynai lietuviškas senovinis žodis. Kitos tautos tik skolinio jį, bet nepagrobė ir nepagrobė ir lietuviui niekam neprikaišioja, kaip lenkai padarė su "ponu" pasigrobę iš graikų senovinės kalbos. RIKIS priklauso lietuviams ir pasiliks gražioje lobingoje lietuviškoje kalboje, kaipo nelytėtinoji nuosavybė.

Ir, atsiveikinant su skaitytojais, širdingai tariu visiems ir visoms:

— Likite, sveiki, petingi ir Samata

IŠ LIETUVOS

Raseiniečiai ūkininkai daug bylų turi su samdiniais dėl algų.

Bedarbių Lietuvoj vasario mėn. pradžioj, pagal spaudos pranešimus, buvo 16,000 asmenų.

Naujam kalėjimui ties Kaunu statyti ruošiami projektai. Jo pastatymui reikiama apie 7 milijonus litų, nes norima didelį pastatyti.

Cukraus fabrikas baigė darbą pervaręs pustrėčio milijono cukrinių runkelių centnerių. Iš jų pasigamino 60,000 maišų cukraus.

Džiova miršta per metus visoje Lietuvoje po 5000 asmenų, o ligoninės jų tegali sutalpinti vos 300.

Išmintingi rikiai, ir sveikos, grakščios rikienės!

Likite laimingi(os) mėlynakiai dorūs rikaičiai ir geltonkasės skaisčios rikaitės!

Patogesnėje progoje galėsime su visais ir visomis pasisveikinti nebe — "poniškai," kaip būta iki šiol, bet rikiškai bei rikinkai.

Iki linksmaus pasimatymo! Samata

LIETUVIŲ R. K. SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

SVARBAUSIOS ŽINIOS NORINTIEMS ĮSIRASYTI

Susivienymo tikslas vienyt brolius lietuvius katalikus fraternaliais, religiniais ir tautiniais pagrindais.

Susivienymas turi Pilnamečių Skyrius.

Į Pilnamečių Skyrių gali įsirašyti nuo 16 iki 50 metų amžiaus.

APSAUGOS SKYRIUS turi septynis laipsnius. Pirmo laipsnio pomirtinė \$150.00, 2-ros — \$250.00, 3-čio — \$500.00, 4-to — \$750.00; 5-to — \$1,000.00, 6-to — \$2,000.00, 7-to — \$3,000.00. Mokesčius mokasi pagal amžiaus ir pagal laipsnį. Pomirtinės išmokamos giminėms, kurioms jos užrašomos.

APDRAUDOS MOKESTYS							
Amžis	1 Lp.	2 Lp.	3 Lp.	4 Lp.	5 Lp.	6 Lp.	7 Lp.
metai	\$150	\$250	\$500	\$750	\$1,000	\$2,000	\$3,000
16	.15	.24	.46	.69	.91	1.82	2.65
17	.16	.25	.47	.71	.93	1.83	2.70
18	.17	.26	.48	.72	.95	1.85	2.75
19	.17	.27	.50	.74	.97	1.90	2.85
20	.18	.28	.52	.76	.99	1.95	2.90
21	.19	.29	.54	.78	1.01	2.00	3.00
22	.20	.30	.56	.80	1.04	2.05	3.05
23	.21	.31	.58	.82	1.07	2.10	3.15
24	.21	.32	.60	.84	1.11	2.15	3.20
25	.22	.33	.62	.86	1.15	2.20	3.30
26	.22	.34	.64	.88	1.19	2.25	3.40
27	.23	.35	.66	.95	1.23	2.35	3.50
28	.24	.36	.68	.98	1.27	2.40	3.60
29	.24	.37	.70	1.01	1.32	2.50	3.75
30	.25	.38	.72	1.04	1.37	2.60	3.90
31	.25	.39	.74	1.07	1.42	2.70	4.05
32	.26	.40	.76	1.11	1.47	2.80	4.20
33	.27	.41	.78	1.15	1.52	2.90	4.35
34	.28	.42	.80	1.19	1.57	3.00	4.50
35	.29	.43	.82	1.22	1.62	3.10	4.65
36	.30	.44	.84	1.26	1.67	3.20	4.80
37	.31	.45	.87	1.30	1.73	3.30	4.95
38	.32	.46	.90	1.35	1.80	3.45	5.15
39	.33	.47	.94	1.41	1.87	3.60	5.35
40	.34	.49	.98	1.47	1.95	3.75	5.60
41	.35	.51	1.02	1.53	2.03	3.90	5.85
42	.36	.53	1.06	1.59	2.11	4.05	6.05
43	.37	.55	1.10	1.65	2.19	4.20	6.30
44	.38	.57	1.14	1.71	2.27	4.35	6.50
45	.39	.59	1.18	1.77	2.35	4.50	6.75
46	.40	.61	1.22	1.83	2.43		
47	.41	.63	1.26	1.89	2.51		
48	.42	.65	1.30	1.95	2.59		
49	.43	.67	1.34	2.02	2.68		
50	.45	.70	1.39	2.09	2.78		

PASALPOS MOKESTYS			
Savaitinė pasalp.	\$3.00	\$6.00	\$9.00
Mokėstis mėnes.	.25	.50	.75
Nuo 16 iki 25 metų amžiaus	\$1.00		
Nuo 26 iki 36 metų amžiaus	\$3.00		
Nuo 37 iki 45 metų amžiaus	\$4.00		
Nuo 46 iki 50 metų amžiaus	\$5.00		

Istoiant kartu Apraudon ir Pasalpon moka \$1.00 viršaus.

JAUNAMEČIŲ ARBA VAIKŲ SKYRIUJE gali priklausyti vaikai nuo 1 metų amžiaus iki 16 metų. Jaunamečiai įstojimo nemoka. Narytės mokestis \$2.20 į metus, arba kas trys mėnesiai po 55c. Jaunamečiai sulaukę 16 metų gali persikelti į suaugusių skyrius. Pomirtinės išmokamos tėvams arba globėjams. Pomirtinių didumas sulig amžiaus; pradedant \$34.00 iki \$250.00.

SUSIVIENYMAS rūpinasi našlių, našlaičių ir pavargusių narių likimu ir dėl to turi įsteigęs LABDARIBYS FONDA.

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. Catholic Alliance of America) 73 E. South Street, Wilkes-Barre, Pa.

PILDOMASIS KOMITETAS

- Kun. J. Kasakaitis, Dvasios Vadas, 64 Church St., Pittston, Pa. Antanas Sutkus, Prezidentas, 1007 - 8-th St., Waukegan, Ill.

TEISMO KOMISIJA

- 1. Simanas Galinis, 115 Putnam St., Scranton, Pa. 2. Vladas Palupis, 113 N. Main St., Pittston, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

- 1. Juozas Venlauskas, 28 Penn Avenue, Kingston, Pa. 2. Petras Montvila, 251 Etna St., Brooklyn, N. Y.

SVIETIMO KOMISIJA

- 1. Leonardas Šimaitis, 2334 So. Oakley Avenue, Chicago, Ill. 2. Gen. Miliauskaitis, P. O. Box 599, Forest City, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

- 1. J. Stulgaitis, 122 South Meade Street, Wilkes-Barre, Pa. 2. Juozas Parickis, P. O. Box 387, Forest City, Pa.

STAI TUPŲ KOMISIJA

- 1. Simanas Cibulskis, 24 E. Liberty Street, Waterbury, Conn. 2. K. Vencius, 19 Cross Street, Lawrence, Mass.

IŠ KUOPŲ DARBUOTĖS

CHICAGO, ILL.

Iš 100 kp. susirinkimo

Sekmadienį, kovo 12-tą, Aušros Vartų par. mokyklos kamb. įvyko LRKSA, 100 kp. mėnesinis susirinkimas, kuriam vadovavo naujas kp. pirmininkas Pr. Čižauskas.

Pr. Čižauskas darė pranešimą iš Chicago LRKSA. apskr. susirinkimo. Pranešė, kad apskritį randasi iš 6 kp. nusiskundimai dėl reikalų su Centru. Apskritis išrinkęs skundų komisiją, kuri dalykus ištirs.

A. Peldžius darė pranešimą iš Fed. 3 skr.; aptiekorius V. Petrauskas iš Fed. Chicago's apskrities. Pranešimai priimti.

I Vakarinių Valst. seimelį, kuris įvyks kovo 19 d. šv. Jurgio par. svet., išrinkta: A. Peldžius, Danikauskienė ir V. Petrauskas.

Fin. rašt. pranešė, kad serga mūs kp. narė p. Juozaitienė. Išrinkta lankytojos: E. Šiaulienė ir E. Danikauskienė.

Mūsų kp. nutarė greitu laiku surengti agitatyvišką vakarą. Tam tikslui išrinkta komisija: Pr. Čižauskas, V. Petrauskas, A. Peldžius, E. Šiaulienė ir E. Danikauskienė.

Pirmiau susirinkimui buvo laikomi kas antras mėnuo, dabar gi nutarta laikyti kas antrą sekmadienį kiekvieno mėnesio, tuoju po sumos.

Zvalgaitis

WATERBURY, CONN.

LRKSA. 91 kp. basketball kamanda žaidžia

Kovo 8-tą mūsų 91 kp. basketball kamanda Brooklyn, N. Y., YMCA svetainėje, nedidele persvara suplikė Unknowns kamanda.

Referavo Kukie. Žaidimų rezultatai:

Table with 2 columns: Name and Score. L. R. C. A. 0 0 0, J. Lusas lf. 0 0 0, Chepurna rf. 1 2 4, J. J. Lusas. 0 0 0, Verseckas c. 1 0 2, Breivė lg. 4 4 12, Bernotas rg. 0 0 0, Collins. 0 0 0

Viso..... 6 6 18

Unknowns B. F. P. Laidisį rg. 2 0 4

HARTFORD, CONN.

Metinis Apskričių Suvažiavimas

LRKSA., L. R. K. Moterų Sąjungos ir LDS. Conn. apskritys sutarė šiais metais (1933) surengti bendrą gegužinę ir visos trys apskritys igaliojo savo valdybas tą daryti.

Visų trijų apskričių valdybos turėjo savo posėdį gruodžio 26. 1932, New Britain, Conn., pas A. Mičiūną, 74 Belden St., ir nutarė, kad tas išvažiavimas (gegužinė) būtų Hartford, Conn. ir pavedė visų trijų organizacijų vietinėms kuopoms tą įvykdyti ir prirengti. Parkas yra patintas dėl birželio 4, 1933, Charter Oak Park, Hartford, Conn.

Kovo 10, 1933, Hartford, Ct., visų trijų organizacijų kuopų valdybos turėjo susirinkimą pasitarimui išvažiavimo (gegužinės) reikalais.

Iš visų susirinkusių išrinkto tam darbui valdybą: pirmin. A. J. Mazotas, vice pirmin. K. Tamošiūnas, rašt. V. Ambotienė. Išdėdinkai O. Kaunietienė ir A. Mazalas. Po valdybos, išrinkimo sekė svarstymai, kaip geriau prisirengti ir komisijų rinkimai. Programų komisijon išrinkti M. Patekaitė ir J. Leonaitis; muzikantų — K. Tamošiūnas ir A. Kaunietis; šv. Cecilijos chorui pakviesti—A. J. Mazotas; spaudos (plakatu, programų, tikietų ir k.) — A. J. Kaunietis.

Sekantis visų trijų kuopų valdybų susirinkimas įvyks balandžio 28, 1933, vakare 7:30.

Nors susirinkimas išrinko spaudos komisiją, bet nepaliuotavo apskričių ir kuopų raštinių nuod. Kuopos savo susirinkimuose turi nutart ir išrinkt asmenis rinkimui skelbim. sudarymui programos. Surinktą medžiagą jie turi atsiųst vyriausiai komisijai neviau balandžio 20, 1933, žemiau tilpūs adresu. Tėmykit ir skaitykit savus organus, nes laisakai nebus siuntinėjami, tik bus pranešta per organus.

Spaudos komisijonieris, A. J. Kaunietis, 159 Russ St., Hartford, Conn.

NEW HAVEN, CONN.

LRKSA. 116 kp. rengiasi prie koncerto ir teatro

Įvyks pirmą sekmadienį po Velykų, balandžio 23 d., 1933. Šv. Kazimiero parapijos choras, po vadovyse varg. p. P. Vyčo, išpildys koncertą; taiggius solų ir duetų. Bus suvaidinamas vieno veiksmo gražus veikalas "Gimnaitė iš Lietuvos". Programa baigsis šokiais, kuriems geros geras orkestras. Pažėdaujama kad viršminėta diena kitos draugijos nieko nengtų, bet visi ir visos atsilankytų į šį rengiamą vakarą.

Pumpurėlis

L. R. K. S. A. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

CLEVELAND, Ohio.—8-tos kuopos susirinkimas bus balandžio 3 dieną 7:30 vakare.

CLEVELAND, Ohio.—50 kuopos susirinkimas bus balandžio 6 dieną 7:30 val. vakare Lietuvių Salėje, 6835 Superior Ave.

DONORA, Pa.—88-tos kuopos susirinkimas bus kovo 26-tą dieną šv. Juozapo parapijos bažnytinėje salėje. Malonėkit visi būti ir naujų narių atsivesti.

HARTFORD, Conn.—89 kuopos susirinkimas bus kovo 26-tą dieną po sumos, parapijos svetainėje, 41 Capitol Ave.

LIETUVA PER HAMBURGĄ

Moderninis, patogus ir kitų neviršijamas visose klasėse patarnavimas. Savaitiniai išplaukimai iš New Yorko. Patogus ir greitai geležinkelio susisiekimas iš Hamburgo.

VIDUTINĖS KAINOS. Informacijų klauskite pas vietinį agentą arba HAMBURG-AMERICAN LINE 39 BROADWAY, NEW YORK

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį Skyrių Tvarko ir Prižiūri AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA

HYGIENA

Rašo DR. T. DUNDULIS, Gydytojas ir Chirurgas Chicago, Ill.

Zmonės įvertina sveikatą daugiausia tada, kada jau ją praranda. Ypatingai jaunesnieji. Iki jauni ir sveiki, mažiausiai domisi sveikatos klausimu. Už tai jie visai nekalti; tai labai natūralu pas žmones. Mat, jaunuolis jaučiasi, kad sveikata ir je jėga auga, arba, geriau sakant sandėlis jo sveikatos didėja, todėl ir sveikatos klausimu vargu jam galima susidomėti. Kada žmogaus sveikata pradeda eiti mažyn, tada jis pradeda įdomauti ir sveikatos klausimu. Patočiausia yra žmonėms pradėti rūpintis sveikatos klausimu tada, kada dar sveiki. Tam tikslui geriausia atsako susipažinimas su higiena ir pasiteiraujant pas savo šeimos gydytoją. Čia paduosiu keletą trumpmenų iš higienos srities.

Kas yra higiena? Tai yra mokslas užlaikymui sveikatos ir kaip sulaikyti kylančias ligas ir jų priežastis. Keletas iš svarbesnių higienos dėsnių, kurie daugiausia paliečia žmonių sveikatą, yra saulė, atmosfera, industrija ir švara, kaip tai vanduo ir maudynė.

Atmosfera. Kokią įtaką drėgna ir sausa atmosfera daro žmogaus organizmui? Žmogaus organizmas iš savęs prašina įvairias nenaudingas ir nuodingas substancijas, įvairiais būdais: su šlapumu, su mėšlu, su kvėpavimu ir su prakaitavimu. Atmosfera daugiausiai daro įtakos ir prakaitavimui. Drėgna atmosfera sulaiko prakaitavimo funkcijas ir tokiu būdu pasiilika organizme šlapumo rūkščių toji dalis, kuri turėtų būti išpraktuojama. Aišku, kas neišėina su prakaitu, tas turi išėiti su šlapumu per inkstus. Kada prakaitavimas yra sulaukomas, inkstų darbas pasididėja. Kaip matote, drėgna atmo-

sfera, darydama įtakos ir prakaitavimui, sykiu paliečia ir inkstus. Negana to, taip pat apsušina reumatizmą turinčius žmones.

Karšto ir sykiu drėgno klimato įtaka žmogaus organizmui yra dar įvairesnė. Žmonės, gyvenantieji karštam ir drėgnam klimate, turi menkesnius muskulus ir nerviškesni. Drėgname klimate yra išsiplatinę daugiausia malyrija, geltingė, cholera, kepenų ir vidurių ligos. Reumatizmą turintiems žmonėms geriau sia gyventi kur šiltas, sausas ir vienodas klimatas, vietoje, kur andasi alkalinis arba sulfuro šaltiniai vandens (hot springs) Žiemininkams, turintiems tu perkulzo, patartina įgyventi vietoje, kur vienodas klimatas nuosaiki aukštuma, švarus oras kur dažniausiai saulėtos dienos ir švarus vanduo, žmonės, kurie dažnai pagauja slogą, turi būti atsargūs. Džiova (tuberkulozo liga) dažniausiai prasideda su sloga. Supraskite, nesakau kad sloga yra svarbiausia tuberkulozo priežastis, bet, kad žmogaus organizmas yra nusilpęs arba, geriau sakant, kada dirva džiovai jau prirengta, tada, pagavus slogą, ir džiova prasideda daug sparčiau. Higieniškai prielankydamas nuo slogos yra geriausia šalta lytinė (čiurkšlė) maudynė (shower bath) arba su šaltine šaltu vandeniu nusitrinti anksčiau iš ryto atsikėlus, o po to vėl tuojau nusitrinti su storu rankšluočiu. Miegamasis kambarys turi būti gerai išvėdinamas, atidarant langą laikas nuo laiko: arba nuolatlos laikyti langą atdarytą, jei ne per šaltas oras. Kasdieną tam tikrą laiką praleisti ore. Odos higienos oras turi turėti daug svarbos. Tiems, kurie turi atgrubusią odą, ir tiems, kurie interesuojasi užlaikymu odos, ypatingai moterims ir merginoms, patartina mankštintis atviram ore, miegoti nūstatytą laiką, gerti daug vandens, atsikėlus anksčiau iš ryto nusitrinti šalta, šlapiu kempyne ir sausai nusilpuostyti rankšluočiu, retkarčiais paimti šiltą arba karštą maudynę, įdedant alkalinos druskos. Karšto garų pirtis yra gerai, bet kurie turi bendrą sukietėjimą arterijų (arteriosclerosis), širdies ir plaučių ligas, yra kenksminga; reikia atargumo. Būtinai patėmytina, kad tais nurodymais ne kiekvienas gali naudotis. Tas priklauso nuo sveikatos stovio. Vienam gali būti naudinga, kitam kenksminga. Tat visados geriau pasiklausti savo šeimos gydytojo, kaip prisilaikyti higienos taisyklių.

Industrija. Higienos atžvilgiu yra svarbiausia darbininkams. Darbininkai, dirbantieji prie švi-

EXPORT, Pa.—125-tos kuopos susirinkimas bus balandžio 9 dieną, 8 val. po pietų Mechanic's Hall.

MANCHESTER, Conn.—164 kp. susirinkimas bus kovo 26-tą dieną 2 val. po pietų, po Nr. 89 Birch St.

LINDEN, N. J.—200 kuopos susirinkimas bus balandžio 4 dieną A. Rupsio salėje, kampas Wood Ave. ir 16th St. Pradžia 7:30 val. vakaro. Visi nariai malonėkit dalyvaut.

COLUMBUS, Ohio.—235 kuopos susirinkimas bus kovo 26-tą dieną paprastu vietoj ir paprastu laiku.

SIMPSON, Pa.—271-mos kuopos susirinkimas bus kovo 26-tą dieną Igo Stungio salėje.

LRKSA. NARIŲ DOMEI

L. R. K. S. A. ŽENKLELIAI IR ŽIEDAI Jei nori, kad mūsų brangi organizacija augtų nariais ir juose būtų fraternalizmo dvasia, tai geriausias būdas to atsiekti nešiojant šios organizacijos ženklelius arba žiedus. Jei kuris narys-e dar neturi minėtų ženklelių, tai privalėtų įsigyti. Kainos yra sekamos:

- LRKSA moteriškos sagutės \$1.50 LRKSA moteriškos spilkutės 1.00 LRKSA vyriškos spilkos... 1.50 LRKSA vyriškos spilkos... 1.00 LRKSA žiedai 10 karatų... 7.50

Reikalaudami ženklelių ir žiedų kreipkitės į "GARSO" ADMINISTRACIJĄ 73 E. South St., P. O. Box 421, Wilkes-Barre, Pa.

GINKIM GENEROLO KOSCIUSKOS LIETUVYSTĘ!

Lenkai šiomis dienomis jau darbuojasi dėl aukšto pripažinimo garbės iš priežasties Tado Kosciuszko sukurtųjų nuo revoliucijos karo (Revolutionary War) laikų, kuomet jis Amerikai didžiai nusipelnė. Lenkai yra sumanę prašyti Kongreso, kad jis leistų gen. Tado Kosciuszko pąšto ženklelius (Postage Stamps), kaip kad leido Jurgio Washingtono, Linkolno, Harding ir kitų Amerikos garsių vyrų. Lenkai dabar siuntinėja visiems Amerikos miestų majorams (kiek man teko nugarsti) peticijų arba prašymų, kad jie pripažintų jų prašymą ir kad Kongresas kuo greičiau leistų tuos ženklelius. Jie drašiai žengia pirmyn su savo programa... Lietuviai ir turėtų būti, nes lenkai Kosciuzką neteisingai vadina lenku.

Patarčiau visiems lietuviams perskaityti čia žemiau, ką esu pats (ačiū kunigo daktaro Konciaus "Commonweal" tilpusiaraštui-straipsniui apie generalo Kosciuszko lietuvišką kraują ir žilnę) parašęs Waterbury anglų laikraščiuose. Patarčiau perkaičius talpinti (su reikalingai nainymais pagal savo aplinkybių... miesto ir tt.) vietiniuose tų miestų anglų laikraščiuose. Štai tas straipsnis parašytas tų metų kovo 7-tą:

To the Editor "Waterbury Evening Democrat." Esteemed Sir:

Again I face the unpleasant and monotonous task of informing the Waterbury Public of General Kosciuszko's nationality. I do so with the greatest reluctance as it seems to some to be of such minute concern. I am sure, however, that the readers of your Paper will appreciate my position and attitude as a Lithuanian American.

Last year, the occasion of my article on Kosciuszko's nationality arose from the George Washington

no, arseniko ir fosforo, gauna organizmo sistemos užnuodijimą. Anglių kasyklų darbininkai neretai pagadina plaučių trūbes (bronchus) nuo įkvėpimo anglių dulkių. Stiklo darbininkai (glass blowers) nemažai nukentia nuo plaučių ligų. Bus vietoj paminėti ir tuos darbininkus industrijos skyriuose, kurie dirba po karštai saulės spinduliais; daug jų nukentia nuo tiesioginio perkaitimo nuo saulės spindulių. Dirbantiesiems ant saulės patartina valgyti lengvus valgius, susidedančius iš vaisių. Prisilaikyti nuo mėsos iki būna baigtas dienos darbas. Po darbo galima ir mėsos pasivalgyti. Visai prisilaikyti nuo mėsos darbininkas negali. Vandens ir kitokių nešvaiginančių gėrimų reikia gerti iki valios ir dažnai. Svaiginančiųjų gėrimų geriau negerti.

Bicentennial Parade held in Waterbury, and in which the Poles paraded General Kosciuszko as a Pole. This year the occasion is somewhat similar. Mr. Ignatius K. Weriwinski of So. Bend, Indiana, drafted a resolution to Mayor Hayes of Waterbury, with the petition to recognize the Revolutionary War Hero by means of the issuance of special Sesquicentennial stamps in his honor.

I will make my positions clear and as inoffensive as possible. First, permit me to prove General Kosciuszko's unquestionable Lithuanian nationality.

I shall borrow from General Kosciuszko's own letters. The following is a letter of his to Czar Alexander I in 1815:

"Your Majesty:

Count Czartoryski has recounted to me all the benefits which you are preparing for the Polish nation. Words fail to express my profound respect and gratitude. There is but one thing that unquiets my soul and disturbs my happiness. I am a Lithuanian born, and not many years of life remain to me, yet the curtain of the future hides from me the destiny of my native land and mother country. I do not remember any such excellent promises of Your Majesty in this respect made verbally, either to me or my countrymen."

This letter should be sufficient, but to emphasize his proper nationality on such rare occasions seems indeed fitting. Permit me, with your kind indulgence, to again quote the letter the Democrat printed last summer. This is a letter from him to General Nioslowski from Wloclawk (Poland) on March 7, 1790:

"I beseech you by all that is dearest to you in life (your wife and children) to remove me from so unpleasant and expensive a place, one which has nothing to recommend it. God knows that I have none with whom to speak, yet perhaps that is good, for I have never conversed with oxen. But the country! I will not describe it except to say that it is nice and should be predestined for honest and prudent managers, Lithuanians, but not for these abominable and careless people. Will you return me to Lithuania? Perhaps you will renounce me realizing that I am unable to serve you. What am I if not a Lithuanian, one of your chosen countrymen? To whom should I show my gratitude, if not to you? Whom should I defend if not you and myself? If my petition does not meet with your favor, and if you do not bring the question of my return before the Sejm (Parliament) God knows what evil may befall me, for it angers me to be from Lithuania and serving in Poland (Korona) and besides, have you not three generals? When some force has rendered you powerless, then you will awake and take care of yourself."

To add a little more flavor to the question, let me, this time, take not a letter but an official document. The following is part of a codicil to General Kosciuszko's first will:

"Know all men by these presents that I, Thaddeus Kosciuszko, formerly an officer of the U. S. A., and a native of Lithuania in Po-

Jeji Nori Žinot Kas Pasauly Dedasi, Skaityk "AMERIKOS LIETUVI"

BEPARTYVIŠKĄ AMERIKOS LIETUVIŲ SAVAITINI LAIKRAŠTĮ Prenumeratos Kaina Šv. Valstijose \$1.50; Kanadoj ir Lietuvoj \$2. metams

- 1—Kas dabar prisius \$1.50, tas gaus Amer. Lietuvj metams ir \$1 vertės knygų, pasirenkant iš žemiau paduoto sąrašo. 2—Kas prisius \$5, tas gaus Amerikos Lietuvj metams ir už \$12 vertės knygų, pasirenkant iš to paties knygų sąrašo. 3—Kas Prisius \$10, tas gaus Amerikos Lietuvj per 2 metu ir visas čia sužymėtas knygas, vertės 25 dolerių.

ŠTAI TOS, \$25 VERTĖS KNYGOS, KURIAS GALIT ĮSIGYT UŽSIRASANT AMERIKOS LIETUVI:

- 1—Valgių Gaminimo Knyga... \$1.00 16—Daktaras Kišeniuje... 1.00 2—Didysis Sapnininkas... .75 17—1-rios Juokų Knygos... .70 3—4-rios Ukininkystės Knygos 1.50 18—3-ys Knygos Eilėraščių... 1.20 4—Šv. Valstijų Konstitucija ir 19—Ben-Hur, Istorija iš Kristaus Gyvenimo Laikų... 1.50 5—Kuo Galim Tikėt Šiandien ir 20—Prancūzų Revoliucija... .40 Gyvenimo Filosofija... .30 21—Belaisvio Balsas—Apyaksa... .15 6—Rasputinas—Apyaksa... .40 22—Gyvilųjų Protas... 1.00 7—Pradžia ir Pabaiga Carizmo 23—Lietuva Karės Mete... .50 8—Lietuvos Karuomenė... .40 24—Gėžiniai Nagai—Apyaksa... .35 9—Angliška Liet. Zodynėlis... 1.00 25—Lietuvos Istatymai... 1.00 10—Lietuvių Kalbos Gramatika... .50 26—Teisyklės Vest Susirinkimus... 1.15 11—Vokiečių Kalbos Rankvedys... .35 27—Lietuvos Rankvedys su 1200 12—Prancūzų Kalbos Rankvedys... 50 Adresu... .25 13—Rusų Kalbos Rankvedys... .35 28—Vilniaus Albumas su Lietu- 14—Esperanto Kalb. Rankvedys 1.00 vos Istorija... 4.00 15—Aritmetikos Rankvedys... .50 29—Bijūnėlis, Teatras su Dainom 5.00

Su visais reikalais kreipkitės šiuo adresu: Amerikos Lietuvis 11 VERNON STREET WORCESTER, MASS.

land, at present residing in Paris... etc.

To my mind, these self-confessed sources of General Kosciuszko's nationality, which we have just seen, prove beyond a nuanca of doubt, the question in hand. With these certainties of Kosciuszko's Lithuanian nationality, I take the logical steps of an American Lithuanian, to protest the petition of Mr. Werwinski on the grounds that due to the bold misrepresentation of General Kosciuszko's Lithuanian nationality, I am impressed in this wise: It seems that Mr. Werwinski's object is to laud not the American part of General Kosciuszko's role but the Polish. Otherwise, why the bold misrepresentation? I trust, however, that no such sin be attributed to Mr. Werwinski.

In closing, I would beseech the Board of Waterbury Aldermen (especially Mr. John Bender, in whose hands this matter now rests) to protest the petition and ignore it completely until such time as Mr. Werwinski either confesses his mistake as a misrepresentation or allot it to ignorance. I see no other course either for a Lithuanian American or any neutral party.

When the proper statements are made in the petition, I would be very happy as an American citizen to apportion General Kosciuszko an, or all credit due to his Revolutionary War services. I feel this a very sane and American attitude and I propose the same to the indulgent readers of the "Democrat."

Very respectfully yours, REV. J. J. KRIPAS

Štai tas straipsnis, kuris buvo žodis į žodį taip atspausdintas kaip jis čia randasi.

Sekantios dienos tam pačiam laikraštyi tilpo šis editorijala arba redaktoriaus pastebėjimas:

SCORES A POINT

The Rev. J. J. Kripas, curate of St. Joseph's Church of this city, again calls to the attention of all and sundry that the nationality of Thaddeus Kosciuszko, noted patriot of Revolutionary War period, can be disputed. Once before Father Kripas sought these columns to explain that General Kosciuszko was a Lithuanian rather than a Pole. His facts are presented in such a way that it would be hard to doubt them. In fact, we're inclined to believe that he is right in his assertion. However, it must be admitted that even our government has always recognized Kosciuszko as of Polish rather than Lithuanian nationality.

In view of the fact that this year is to mark the 150th anniversary of his naturalization as an American citizen it seems to be of some little consequence that his nationality be established for once and all. We have never seen any proof advanced that he was a Pole other than the accepted fact that he was one. In fact, he seems to be recognized among the Polish people of the United States as one of them. Perhaps that is explained by reference to Father Kripas' letter in a recent edition of the Democrat in which it could be learned that Kosciuszko lived much of his life before coming to America in Polish territory; in fact, served in the Polish army.

In glorifying Kosciuszko, we think that he should be raised on high by all three nationalities concerned with him... Americans, Lithuanians and Poles. Glancing at the reference books, we learn that Kosciuszko was born in 1746 in the province of Minsk, west Russia. He was descended from a noble and very old Lithuanian family. That should be enough to convince anybody that Kosciuszko was Lithuanian by birth, but apparently Polish by adoption, or better still—profession, since his career was a military one. It is, perhaps, unfortunate that his birth is overlooked, while the deeds of valor he performed, redounded to the glory of another country than that to which he belonged by birth.

Tai visas editorijalas. Lietuviai, GINKIME GENEROLO KOSCIUSKOS LIETUVYBĖ!

Elneros ežere rastas prigėres priištās žmogus. Jį užtikio Lukaševičius iš Alksmų km. Juodupės valsč.

MAREI STANKEVICIENEI MIRTIES BAUSME DOVANOJO

Harrisburg, Pa. — Kovo 15-tą gubernatorių Pinchot paliuosavo Marę Stankevičienę nuo elektros kėdės. Ji buvo teismo pasmerkta mirti už užmusimą savo seno vyro. Dabar jai paliko viso amžiaus kalėjimas.

ANGLIŠKI RAŠTAI LIETUVIŲ LAIKRAŠČIUOSE

Angliškai rašomi straipsniai skverbiasi į kai kuriuos mūsų laikraščius. Seniau buvo vienas laikraštis, kuris talpino tokius raštus. Dabar yra pakaktinai anglicizmo apaštalu.

"Draugas" talpina sporto aprašymus ir žinias toje kalboje. "Vytis" vartoja anglų kalbą tur reikia ir kur nereikia.

"Garsas" leidžia savo skiltyse pasirodyti apie sportą ir istoriškus dalykus anglų kalboje.

"Casimirian" leidžiamas vien lietuviško jaunimo Worcesteryje (Mass.) visiškai yra angliškas.

"Pažanga" (DuBois, Pa.) yra laikraštukas turįs apie devynioliką lakštų: aštuoni yra lietuvių kalboje ir vienuolika anglų alboje.

Laikraštis angliškais raštais ana daug blėdies daro lietuviybei.

Nežiūrėsimė į teigiamus faktus, arba geras pasckmes iš angliškų raštų, o imsimė neigiamą pusę ir pamatysimė, kiek žaas jie mums daro.

Kcista darosi skaitant "Vytį". Angliški raštai yra išmėtyti, kad ežina, ar tyčia padaryta, ar ne. Iors, jie galėtų turėti pirmuinius puslapius lietuvių kalboje ir pabaigoj talpinti angliškų lalykus. Dabar kaip stovi "Vytis," angliškumas daro jo šiaip au patraukiančią išvaizdą. Jis aitiems astetišką skonį įžeidžia, aip netvarkingai sustatytas kas ink raštų.

Gal angliški straipsniai nebūtų taip kiti neapkenčiami, jei talba ir gramatika juose būtų yra. Nūnai, jei anglas pagautų rankosna lietuvišką laikraštį, ungliškais straipsniais, jis pasakytu: ar tik tiek redaktoriai arba rašytojai moka anglų kalbą? Ir lietuviams būtų gėda iš tokių straipsnių.

Mes per daug lepiname jaunimą. Aiškinam, kad sunku sporto dalykus lietuviškai aprašyti. Tai leidžiame angliškai parašyti. Čia tai klystame. Turitų pačią energiją išaikvoti rašant angliškai arba lietuviškai. Žinoma, jei rašytojas vieną kalbą gerai nepažįsta, tai kits klausimas. Keli laikraščiai leidžia pasirodyti jų skiltyse angliškais raštams apie Lietuvos istoriją ir jos garbingus žmones. Ar jūs nanote, kad jaunimas skaito tuos angliškų dalykus? Aš pasiziūriu ir rašytojo pavardę ir straipsnio antgalvį, ir tiek to lietuviški dalykai apie tą pat dalyką mane graičiau patraukia.

Jei norime patraukti lietuvišką jaunimą skaityti mūsų laikraščius, tai vartokime lietuvišką kalbą. Nes nelogiška ir prieš prigimtį yra toks dalykas, kad angliški raštai patrauktų jį skaityti arba rašyti lietuviškai. Kaipgi jaunimas gali būti lietuviškas ir lietuviškai kalbėti, jei patys svarbieji lietuviybės ginklai — laikraščiai vartoja angliškų straipsnius? Čia tai ne redakcijų geri samprotavimai. Jaunimas užtektinai moka angliškai, nereikia jo mokinti tą kalbą. Duok, kad jis išmokyt lietuviškai.

Ar prancūzų arba lenkų laikraščiai turi tiek daug angliškų raštų, kaip mūsų lietuvių? Kiek aš mačiau, tai ne. Jiems rūpi kuo ilgiausiai gryną prancūzišką arba lenkišką išvaizdą išlaikyti.

Jei mes neprašalinsimė angliškų raštus iš savo laikraščių, tai sulauksimė dieną, kada lietuvių kalba juose užims visiškai mažiausią vietą. Geras pavyzdys yra dabartinis "Vytis." Angliški straipsniai kenkia mums daugiau, negu kaip gera suteikia. Ne veltui N. A. Katalikų Seimelis išnešė rezoliuciją prieš "Vytį" ir "Draugą" už talpinimą angliškų straipsnių.

Kazys Adna Biznieriai, Skelbkitės "Garsė"

IŠ DOMINIKONŲ GYVENIMO LIETUVOJE

Licpos 17 d., 1932 m., Amerikos Lietuvių Katalikų Istorijoje įvyko vienas paminėtinas nuotikis — "Misijonierių Išleistuvės." Tą dieną švenčiausios Panelės Apreiškimo Bažnyčioje, Brooklyn, N. Y., buvo ypatingos pamaldos, kuriose dalyvavo keiliolika kunigų ir daugybė žmonių. Laikė tu iškilmingų pamaldų Very Rev. T. S. McDermott, O. P., Amerikos Dominikonų Provincijolas, viešai perkaitė vyriausio Dominikonų Ordino Generolo "Mandamus" (įakymą), kuriuo buvo siunčiami T. Kazimieras M. Žvirblis, O. P., ir Bonaventūra M. Pauliūtas, O. P., Lietuvon atnaujintų Dominikonų Ordino Pabaltijoje. Tas nuotikis buvo paminėtas rietos katalikų spaudoje kaip pirmutinis tos rūšies nuotikis ypatingomis pamaldomis pažymėtas. Tiesa, Dominikonai jau ne pirmą kartą važiuavo Lietu von kaip misijonieriai, bet tik tai pirmą kartą iš Amerikos.

Išleistuvių iškilimėms pasibaigus, T. Kazimieras, O. P., jaunias amerikietis lietuvis misijonierius, ir aš, didžiuliu garliaviu "Europa" išplaukėme iš laisvės, gėrio ir patogumų šalies ir keliauvome šiaurii Europos link. Vaziuodamas maniau sau: "kiek nūnai yra vyrų bei moterų Europoje, kurie užvydžia laimės amerikiečiams; jie labai norėtų keliauti Amerikon savo laimūžė, ieškotų ir tenai amerikoniškų dolerių pasirinktų, bet, deja, vargšai negali — jiems kelias uždarytas... Mes gi vykstame priešingon pusėn. Ne savo laimės ir gėrio ieškotų ten vyks tamė, bet kitiešis žmonėšs pa dėt vargo vargt. Vykstame tenai, kad padėt tiems žmonėšs išganyt jų nemarias sielas... Ar jie supras mūsų mintis? Ar jį patikės mūsų žodžiams? Ar mūsų darbas susilauks kada pagaidaujamų vaisių? Juk ten yra gyvenę ilgus metus mūsų bro liai vienuoliai; jų pėdsakas dab tebėra Lietuvos krašte; ten jį pastatytos bažnyčios, mokyklos, vienuolynai skelbia jų nuveiktus darbus šalies gyventojams. Dėja, negailėstinga Rusijos valdžia juos iš ten ištrėmė... Nūnai jų apaštalavimo bei švietimo darbas pertrauktas, jį mo kyklos uždarytos, jį vienuolynuose nelaukti svečiai apsigyvenę... Kas gal atspėt koki būklė dabar ten mus laukia? Ar nums pavyks priekšti iš karsto uvsusia garbinga Lietuvos Dominikonų Provinciją?... Teesie Tavo, Dieve, valia!"

Taip besvajojant laikas nejučioms bėgo. Oras buvo gražus, jūra rami, garliaivis greitai plaukė. Viso labo kelionė užmė tiktai aštuonias dienas. Liepos 19 d. mūsų garliaivis išplaukė iš New Yorko uosto, o liepos 26 d. jau buvome laikinoje Lietuvos sostinėje Kaune.

Apsilankę pas Jo Ekskscenciją Juozapą Skvirėcką, Kauno Arkivyskupą-Metropolitą ir kelėta kiti žymii asmenų (Kaune), liepos 27 d. išvažiavome į Raseinius. Kelionė automobiliu tęsėsi apie tris valandas. Vaziavome per žemaitijos laukus, kur matėsi rugiai pliaunami. Dideli, gražūs rugiai; subrendusių grūdų pilnos varpos tūnojo žemyn nulinkusios. Žieminiai kviečiai taip pat buvo matyti labai dideli ir gražūs. Ištikro, jeigu kiek vėliaus nebūtų buvę toksai ilgas lietus, šiemet Lietuvoje būtų buvęs nepaprastai geras derlius. Dabar gi žieminiai javai vietomis sudygo nepaimti nuo lauko.

Pirmas amerikiečių Dominikonų viešas pasirodymas Lietuvoje buvo Raseinių bažnyčioje šv. Dominiko šventėje. Tą dieną Raseiniuose atlaidai. Gaudams pasklydus, kad Dominikonai parvyko į Raseinius, žmonių prisirinko labai daug. Atlaidų proga atvyko keletas svečių kunigų iš kaimynų parapijų išpažinčių klausymo talkon. Diena pasitaikė graži, auksiniai saulutės spinduliai glostė šventoriuje išaugusius klevus. Žmonės, nebesutilddami bažnyčion, meldėsi šventorių medžių pavėsyje. Suma giedojo Tėvas Kazimieras Žvirblis, O. P., o man, kaippo senesniams, teko sakyti pamokslą. Žmonių buvo kimštė prikimšta bažnyčia. Rodos, kad Amerikoje daug žmonių atėidavo misijų pamokslų pasiklausytų, bet tiek daug vis gi nebūdav, kaip Raseiniuose buvo tą dieną.

Po pamaldų, senesnieji Raseinių ir apielinkės žmonės, kurie lar atsimens čia gyvenusius Dominikonus, atėjo pasveikintų naujai atvykusii svečių. "Susitaukėme, ačiū Dievui, susilaukėme mūsų brangiųjų Tėvelių Dominikonų!" sakė jie susigraudinę. Dominikonai mus pakrikščiję, prie jų mes priėjome pirmą kartą išpažinties, iš jų ranų priėmėme pirmą šventą Komuniją; Dieve, duok, kad jie mus ir palaidotu!"

Keleta mėnesių pasidarė raseinečių tarpe, jau šiek tiek apipažinome su žmonėmis ir jų reikalais, apsipratome su pastoriacijos darbu ir su gyvenimo sąlygomis. Apskritai, žemaičiai yra pamaldūs, jie myli savo bažnyčią, gerbia kunigus, brangina šventą tikėjimą.

Raseinių parapija apima apie 15 kvadratinii kilometrų plotą su 8000 tikinčiųjų. Raseinių miesta puošia graži, didelė mūrinė bažnyčia, pastatyta Tėvų Dominikonų, 1643 m. Aplink bažnyčią yra didelis šventorius, aukšta mūrine tvora aptvertas. Bažnyčioje yra septyni altoriai. Tiktai galia, kad Raseinių bažnyčia be bokštų. Buvu manyta išmūryti aukštus bokštus, bet lėšų pritrūkus, tas projektas tapo atidėtas. Vėliaus rūšų valdžia bažnyčios budavotojus Dominikonus ištrėmė iš Raseinių, o bažnyčia taip ir pasiliko be bokštų. Šiemet lankydamas parapiječius sužinojau, kad iš Raseinių ir apielinkės esama labai daug žmonių Amerikoje. Raseinečiai katalikai gyvenanti Amerikoje, galėtų padaryti labai gražų darbą paukodami po keletą dolerių atremontavimui Raseinių bažnyčios ir tinkamų bokštų pastatymui. Mes atvykę žionai iš Amerikos dedame savo sveikatą ir turtą atremontavimui vienuolyno ir bažnyčios budinku, kurie randasi kritiškoje padėty. Atremontavome bažnyčios tarnų butą "špitolę," užtvėrėme tvoras apie bažnyčios nuosavybę ir pradėjome brukuoti kelį į kapines, kuris būdavo labai purvinas, ypač rudeni ir pavasarį. Vietos gyventojai mums labai prijaucia ir porėtų prisidėti savo aukomis, bet mažai tegali aukoti, nes yra neturtingi žmonės.

Atsimindamas amerikiečių lietuvių katalikų dosnumą bažnyčios reikalams, išdrįsau kreiptis šiemė reikale ir geraširdžias amerikiečius, ypač tuos, kurie yra kilę iš Raseinių miesto arba apielinkės, kurie yra šioje bažnyčioje krikščyti, ir priėmę pirmąją savo šventą Komuniją. Žinau, brangūs tėvynainiai, kad jūs mylite savo tėvynę Lietuvą, tą namelį, kuriame užgimėte ir tą bažnyčią, kurioje meldavotės gyvendami Lietuvoje. Ta bažnyčia yra labai reikalinga jūsų pagalbos. Prisidedami prie jos atremontavimo, jūs padarysite padėkos auką Dievui, atlyginimo auką savo katalikiškai tėvynėi ir jos bažnyčiai, kurioje savo jaunystėje turėjote progos Dievą garbinti. Už jūsų prisijustas aukas būsimė jums dėkingi mes ir jūsų tėveliai, broliukai ir sesutės, kurie čia atei na pasimelstų.

Aukas Raseinių Bažnyčios atremontavimui prašome siųsti: Tėvui Bonaventūrai, O. P., Dominikonų Vienuolynas, Raseiniai, Lithuania.

"GARSO" KATALOGAS

NAUJAUSIŲ IR IDOMIAUSIŲ KNYGŲ BEI GAIDŲ

- MALDAKNYGĖS
1. ANIOLAS SARGAS—Balto celluloid apdaryta, su kryžiumi vidury \$2.00
2. ANIOLAS SARGAS—Juodos odos apdaraš \$1.75
3. ANIOLAS SARGAS—Minkštasis odos apdaraš \$1.50
4. DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—Balto celluloid apdaraš, su kryžiumi vidury \$2.00
5. DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—Balto celluloid apdaraš \$1.75
6. DANGAUS ŽVAIGZDUTĖ—Minkštos odos apdaraš \$1.50
7. MALDŲ RINKINELIS—Prast. apdaraš 40c
8. MALDŲ VAINIKELIS—audekliniais apdaraš 70c
NAUJASIS TESTAMENTAS \$1.25

- POEZIJA IR DAINOS
EILIŲ RINKINYS—Paparonio 50c
SAULĖ IR SMILYS (Eilės) Balio Sruogos.. 25c
PRANO VAICIAIČIO RAŠTAI (eilės), tomas VI-tas 60c
RUDENS AIDAI—Adomo Jakšto 25c
MAIRONIO MACIULIO—Mūsų Vargai 50c
MAIRONIO MACIULIO—Jaunoji Lietuva antroji laida 50c

- LRKSA NARIŲ ZENKLELIAI
MOTERISKI, paukuoti \$1.00
MOTERISKI, auksiniai \$1.50
VYRISKI, auksiniai \$1.50
VYRISKI, paukuoti \$1.00
MOTERIMS SAGUTĖS \$1.50
ZIEDAI, 10 kl. \$7.50

- DRAMOS IR KOMEDIJOS
LAPKUS, trijų veiksmų tragi-komedija—E. Rucevičiaus 25c
JURGIS DURNELIS, 4 veiksmų komedija. Zemkalnio 25c
BIRUTĖ, 2-jų veiksmų melodrama—Zemkalnio M. VAITKAUS—Brėkšta, poema 15c

- Raudoni Ziedai, eilės 40c
M. VAITKAUS—Šviesūs krislai, eilės 40c
PUTINO—Kunigalkštis Žvainys, poema, ir iš A. MICKEVIAUS RAŠTŲ 70c
F. SCHILLERIO "Klasta ir Melė," 5 veiksmų miestelėnų tragedija 50c

- A. ČEKOVO—Vyšnių Sodas, 5 veiksmų komedija 40c
K. GAIGALO—Laisvės Korvetojai 25c
GLASS ir KLEINO—Potasas ir Perlamutras, 3 veiksmų komedija 40c

- H. IBSENO—Šmėklos, šeimos drama trimis veiksmiais 40c
DANGUS, BRANGUS, 2 aktų komedija 20c
DOLPELIS MINISTERIJOJ TARNAUJA, monologas 10c
EMES IR KALBEK 20c
GEGUZĖS ŠVENTĖ, 1 veiksmo drama 40c
JURGIS ŽIBURYS, 3 veiksmų vaidelis 15c
MONOLOGAI: Teatras ir Dekoracijos ir Mazgelis Nepadėjo 15c
PRABOČIŲ ŠEŠELIAI, drama 75c
RYTU SVĖČIAS, drama 4 aktų 50c
TEODOLINDA, 1 veiksmo komedija 20c
TRYŠ SESUTĖS, 4 veiksmų drama 60c
VALKATA, 4 veiksmų dramos vaidelis 50c

- M. PETRAUSKO KORINIAI
GRAZI GAMTA 50c
SKAMBANCIOS STYGOS 75c

- AL. KAČANAUSKO KORINIAI
SUDIEV LIETUVA 25c
SUDIEV LIETUVA. Mišriam chorui 20c
GERK, GERK, GIRTUOKLĖLI. Mezzo soprano 30c
LIETUVIŲ IMNUS 20c
MYLIU TAVE 25c
O, KAIP MIELA ISGRIST 45c
UŽ LYSTANCIUS ŽMONES 45c
TŲ MERGELIŲ DAINAVIMAS 25c

- M. PETRAUSKO KORINIAI
GRAZI GAMTA 50c
SKAMBANCIOS STYGOS 75c

- JUOZO NAUJALIO
GIEMINELIS (bažn. chorams ir mokykloms) 40c
MAN LIODNA. Mišriam chorui 30c
VASAROS NAKTYS. Mišriam chorui 30c
AR SKAUDA MAN ŠIRDĮ? 50c

- ALEKSANDRO ALEKSIO KORINIAI
Vienam Balsui prie Piano
GRAZI ČIA GIRUZĖ 50c
MEILE UZDEGTA KRUTINĖ 65c
O, PAZVELKI 50c
VISUOMET ŠIRDIS SURAKINTA 60c

- Moteryų Sąjungos Imnas 50c
Giesmė į šventą Kazimierą 50c

- Mišriam Chorui
GINKIM ŠALĮ LIETUVOS 50c
PIRMYN Į KOVĄ 50c
ISAUS VASARĖLĖ, Tu mano mergelė, Išbėgo merytė 50c
KAIP AŠ BUVAU JAUNAS, Žiūrau anksci rytų, Aš užgimiau Lietuvoj 50c
EIK, MANO MERGELĖ, Aš sutikau žydėlį. Kam anksci kelcis 50c

- MIELS TEVELI; Oi, skauda galvele; Atsigėriau žalio vyno 50c
OI, DŽIUM-DŽIUM; Už jūrų; Kalbin jaunias bernuželis; Aš turėjau vištą 50c
TYKUSIS RYTELIS; Oi, laksto vanagėlis; Kur Nemunas; Oi, čiūčiai-lūliai 50c
NE MARGI SAKALELIAI 40c
MEILE (Love). Solo balsui, smuikai ir pianui. Lietuvių ir anglų kalbose 50c
PIEMENELIS, duetas ..... "

- P. SARPALIAUS KORINIAI
DUKRUZELE 50c
VAKARAS 45c

- VAIKU IR JAUNIMO LITERA
KATAKIZMAS, kun. Kulikausko ..... "
A-B-C ..... "
VAIKŲ ŽVAIGZDUTĖ. Dalis I 50c
VAIKŲ ŽVAIGZDUTĖ. Dalis II 50c
TRUMPAS INTRONIZACIJOS PAAIŠKINIMAS. Kun. S. Draugelio ..... "

- ZODYNAI
J. NORKAUS. — Svetimii ir nesuprantam žodžių žodynis 10c
ANGLISKAI-LIETUVISKAS žodynis 75c

"GARSAS"

73 East South Street P. O. Box 421 WILKES-BARRE, PA.

LIETUVIŠKI BONAI

Mes mokame aukščiausias marketo kainas. Neparduok pirm negu pasiteiraisit pas mus. Rašykite:

KURT H. SCHURIG & CO.
50 Broadway New York

EXTRA

Negirdėta Amerikos Lietuviams Naujiena!

C. G. LUKŠIS ATVEŽĖ

Pačių lietuvių Lietuvoje pagamintą pirmąją

Lietuvišką Filma 7 Dalių "ONYTĖ IR TONELIS"

Filmos pastatyme dalyvavo Valstybės Dramos Baletu Artistai ir Valstybės Dramos Studijos Mokiniai. Visi Amerikos lietuviai būtina turi pamatyti tą filmą, nes joje be labai gražių kaimiečių ir miesto gyvenimo vaizdų bus daug gražių ir įspūdingų Lietuvos vietų. Be to bus įdomūs paveikslai iš Jaujų Okininkų Rataelių Darbuoto ir daug kitų visokių įvykių Lietuvoje.

BUS RODOMA:
Kovo 25-26 d. šv. Andriejaus par. svetainė, Philadelphia, Pa.
Kovo 28-29 d. šv. Jurgio parapijos svetainė, Philadelphia, Pa.
Kovo 30 d. Lietuvių Piliečių Klub. svetainė, 928 E. Moyamensing Ave., Philadelphia, Pa.
Balandžio 1 d. parapijos svetainė, St. Clair, Pa.
Balandžio 5 d. parapijos svetainė, Tamaqua, Pa.
Balandžio 7 d. parapijos svetainė, Girardville, Pa.
Balandžio 9 d. parapijos svetainė, Mahanoy City, Pa.

VISUR PRADŽIA 7:30 VAL. VAK.
IZANGA 25c., VAIKAM 10c.
RODYS IR AISKINS
C. G. LUKŠIS

KELIAUK Į LIETUVĄ ŠVEDŲ AMERIKOS LINIJA

Is New Yorko į KLAIPĖDĄ Per Gotenburgą

GREITA KELIONĖ Į LIETUVĄ per ŠVEDIJĄ

"BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS" PIGIOS LAIVAKORTĖS

Isplaukimai iš New Yorko:

- Kungsholm. . . . . Balandžio 1 d.
- * Gripsholm. . . . . Balandžio 22 d.
- * Kungsholm. . . . . Gegužės 8 d.
- Drottningholm. . . . . Gegužės 20 d.
- * Gripsholm. . . . . Gegužės 27 d.

* Lietuvių Ekskursija

Informacijų ir laivakortėių kreipkitės į vietinį agentą.

Swedish American Line
21 STATE ST., NEW YORK, N. Y.
CHICAGO, ILL., 181 N. Michigan Ave.
BOSTON, MASS., 10 State Street
DETROIT, MICH., 73 Monroe Street

"RYTA" 1933 METAMS Jau Laikas Užsisakyti

"Rytas" yra vienintelis lietuvių katalikų dienašritis. Jis atsidėjęs seka ir gimnastikos katalikų kultūrinis ir politinis reikalas.

"Ryto" visos žinios greitos ir teisingos.

"Rytui" rašo žymiausi katalikai rašytojai, kritikai, publicistai, sociologai, istorikai, pedagogai, ekonomistai, teisininkai, ir kt.

"Rytą" visi skaito ir prenumeruoja.

"Rytui" visi patenkinti, nes be to dar gauna šiuos skyrius: ekonominį, akademinį, moterų ir ekraną (movies).

"Rytas" metams kainuoja (Am. J. V.) \$6.00, pusei metų \$3.00, vienam mėnesiui 60 centų.

"RYTO" adresas: Kaunas, Duonelaičio g. Nr. 24. Lithuania.

PAIN-EXPELLER

Rekomenduojama Nėštumui

KORESpondencijos

IS LIETUVIŲ GYVENIMO AMERIKOJE

PHILADELPHIA, PA.

Garsios dainininkės bažnytinis koncertas

Senai laukiamas dainininkės artistės p-lės Emilijos Mickūnaitės bažnytinis koncertas, įvyks šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje kovo 26 d., 1933 m., 7:30 val. vakare.

Tame koncerte bus galima išgirsti ir daugiau artistų, kurie dalyvaus. Artistės Mickūnaitės koncertas yra rengiamas seserų Kazimieriečių rūpesčiu ir jų naudai, nes dainininkė Emilija yra pasižadėjusi neužmiršti — atlyginti sesutėms už tai, kad gražiai mokyklą ją mažą mokino.

Įvertinkim koncertą gausiu atsilankymu. Įžangos tik 5 centai. Paremkim sesutes.

Elžbieta Mastaitis

DETROIT, MICH.

Misijos

Šv. Jurgio parapijoje, gerb. kun. J. B. Čižausko rūpesčiu, įvyko šv. Misijos, kurios prasiidėjo kovo 6-tą ir baigėsi kovo 12-tą.

Misijas davė garsus pamokslininkas jėzuitas Tėvas Jonas Bružikas.

Da Lietuvoje būdama pažinau kun. J. Bružiką ir girdėjau žmones džiaugiantis jo pamokslais. Gerb. kun. J. Bružiko pamokslai darė didelio įspūdžio klausytojams. Jo pamokslai sutraukė žmones iš visų Detroito kampų, kurie užpildė šv. Jurgio bažnyčia.

Kovo 6 ir 7 d. pamokslai buvo tik dėl moterų ir merginų, o 8 ir 9 d. tik dėl vienu vyrų. Toliau tęsėsi bendri pamokslai. Per išstas misijas buvo šventinami sakramentaliniai daiktai. Pašvestas šv. Ignaco vanduo. Rašyta į škaplierius ir ražančių. Buvo dvejios eucharistinės stacijos. Pašventinta kūdikėliai, 40 valandų atleidai, šv. Krikšto atnaujinimas ir tt.

Per šv. Krikšto atnaujinimą bažnyčioje įvyko didelis susijaudinimas. Mat, įvyko nepaprastai apeigos. Buvo užgesintos visos clektrros šviesos, o tik visi turėjo dešinėse rankose degančias žvakes, kurias pakeldami sutiko (po krikšto sakramentų atnaujinimu) su užduotais klausimais. Bažnyčios varpai liūdnam gaudė, lyg mirusį išlydint iš bažnyčios.

Daug aprūpinta dvasiniais reikalais.

Sekmadienį, kovo 12-tą, per visas trejas šv. Mišias didelės grupės žmonių priėmė šv. Komuniją. Per sumą gražiai sugiedotos Mozarto mišios, Žavėtinai giedojė art. Čižauskai ir dubeltavas kvartetą.

Misijoje dalyvavo daug svečių kunigų: kun. Valaitis, kun. V. Masevičius, šv. Petro par. klebonas, kun. J. Lipkus iš Grand Rapids, Mich., kun. St. Kučas iš Saginaw, Mich., ir trys kun. iš diecezijos seminarijos.

Sesutės Pranciškietės daug darbavosi tvarkydamos vaiku pinigi, gražiai juos priruošdamos prie procesijos, ir kasdien naujai papuošdamos altorius.

Taipgi daug laiko pašventė parapijos komitetas. Parapijos sargas p. Belickis, kuris jau senai šioje parapijoje ištikimai darbuojasi, suteikė gražią auką altorių papuošimui. Taip pat altorių papuošimui 25 dol. auko parapijonas Antanaitis. Todėl altoriai kasdien skendėjo žvakų sietynuose ir gyvų gėlių žieduose.

Jiems visiems nuoširdžiai dėkojo klebonas kun. J. Čižauskas.

Gerb. kun. J. Čižauskas, turėdamas tiek svečių, turėjo gerai

pavargti. Bet jis labai džiaugėsi šv. misijų vaisiais nesigailėdamas nei savo triūso, nei nuovargio.

Ir ištikrųjų, šios misijos buvo tikras šventųjų metų dvasios apsišviekinimas, Kristaus mirties 1900 metų sukaktuvių paminėjimas.

Šių misijų kun. J. Bružiko pamokslai ilgai pasiliks mūsų širdyse.

Gerb. pamokslininkas J. Bružikas paskutiniiais savo pamokslais kovo 12 ir 13 d. gaudžiai atsiveikino su Detroito lietuviais ir išvažiavo Chicagon taip pat misijų laikyti.

Linkiu brangiam pamokslininkui geros sveikatos.

M. Aukščiūnienė

PHILADELPHIA, PA.

Mirė Kazio Vidikausko Motina

Kovo 7 d. mirė veikėjo K. Vidikausko motina Marijona Vidikauskienė, sulaukus 72 metų amžiaus. Gimus Lietuvoje, Seredžiaus parapijoje, iš tėvų Petronelės (Postikiūtės) ir Juozo Priemienickino; vyro vardas Aleks. Vidikauskas, kuris taipgi yra miręs Kaune 40 metų atgal.

A. a. Marijona Amerikoje išgyveno virš 25 metus. Paliko gyvais du sūnus — Kazį ir Juozą Vidikauskus ir daug anukų. Gedulingos pamaldos už jos sielą įvyko šv. Jurgio bažnyčioje ir tapo palaidota šv. Grabo kapinėse. Šermentys buvo kuklios. Gražiai palaidojo seniausis Philadelphiaus lietuvių graborius A. Užumeckis.

Ponas K. Vidikauskas yra neaukštintis plunksnos darbuotojas keliose kalbose. Prie progos šios žinėlės rašėjas geiška p. Vidikauskų šeimai gilius užuojautos liūdesio valandose.

P. P.

BAIGIANT PASIRENGIMĄ SKRIDIMUI

Artinasi vasara. Tai bus vėl atmintina vasara, nes du lietuviai kapitonas Darius ir Girėnas yra pasiryžę laimėti lietuvių tautai didelės garbės, nuskrisdami iš New Yorko į Lietuvą. Štai, neseniai mūsų tautietis Juozas Šarkis-Zūkauskas pasiektais pasaulinio čempijono laurais suteikė didelės garbės lietuviams. O dabar, štai, visi nekantriai laukiame mūsų lakūnų laimėjimo.

Ką dabar veikia mūsų lakūnai? Kapitonas S. Darius Floridoje praktikuojasi skraidyme viršum jūros nakties metu ir studijuoja astronominę navigaciją. Lakūnas S. Girėnas Chicagoje prižiūri lėktuvo perdirbimą.

Taigi, naujasis motoras jau padirbtas, lėktuvas baigiamas taisyti ir jau dabar reikia pirkti būtinai reikalingieji prietaisai. Kai atnaujintaisi lėktuvas bus imamas iš dirbtuvių, reikės tą pat dieną įmokėti visus pinigus už motorą ir lėktuvo perdirbimą. Tuo tikslu be tų visų pinigų, kurie ligi šiol gauti skridimo fonde ir kurie priklauso fondui gauti (dar neatsiųsti), trūksta dar:

- 1) \$1717.12 — motoro pirkiniumi ir lėktuvo taisyimui (pagal fondo apyskaitą);
- 2) \$800.00 — reikalingiems prietaisams pirkti;
- 3) \$200.00 — atnaujintojo lėktuvo bandomui, gazolinui ir kitiems smulkiems reikalams ligi išskridimo į Lietuvą.

Is viso \$2717.12.

Gerbiamieji tautiečiai! netrukdykite to istoriško žygio! Pasiųdinkite savo lakūnų pasiryžėliu energijos. Supraskime, kiek jie rūpinasi tuo skridimu, visais

kitais parengiamaisiais darbais, kurie ir taip jau nuvargino jų dvasią ir kūną. Jie jau netrukus gaus atnaujintąjį lėktuvą, tačiau jiems tenka nemaža jaudintis, besirūpinant, kur gauti trūkstantis \$2700.00 ir belaukiant, kada fondas gaus tuos pinigus, kurie ligi šiol fondui pažadėti.

Gerbiamieji skridimo rėmėjai ir garbės rėmėjai! malonėkite ko greičiau pasiūsti fondui savo aukas, kurias esate pasižadėję duoti tam didžiam ir drąsiam lietuvių žygiui. Taip pat ir kitų miestų skridimo rėmėjų komitetai turėtų greičiau pasiūsti fondui surinktas aukas ir pelną iš Lietuvių Aviacijos šventės bei surengtų vakarų skridimui remti. Siųskite pinigus fondo globėjų pirmininkui: Lietuvos konsului A. Kalvaičiui, 201 N. Wells Str., Chicago, Ill. Taip pat malonėkite parinkti daugiau aukų ir surenkite vieną kitą vakarą ar koncertą reikalingojo fondo trūkumui papildyti.

Gyvai užjauškime tą reikalą, kada visi skridimo parengiamieji darbai jau eina prie galo!

Kap. P. Jurgėla, skridimo rėm. komiteto sek.

CLEVELAND, OHIO

Sportas

Nors lygos žaidimai, išskiriant mūsų parapijos merginų lygą, pasibaigė, komandos da vis žaidžia.

Parapijos pirma komanda ir parapijos mokyklos komanda dalyvauja miesto tourname. Pirma komanda pralovė vienam tourname ir dabar dalyvauja kitam, o par. mokyklos komanda laimėjo pirmutinį du žaidimus. Mūsų vaikučiai gan smarkiai žaidžia ir jiems pirmutinis metas šiame sporte.

Kovo 16 buvo surengta smagi basket ball programa mūsų parapijos svetainėj ir visos parapijos komandos laimėjo. Par. mokyklos komanda 25, St. Lukes 8; šv. Jurgio par. merginos 35, Dunham 4; šv. Jurgio par. Sra. 59, East High School 32.

Jaunimas neužilgo pradės praktikuotis prie vasarinio sporto ir tikimės, kad taip gerai pasirodys prie indoor baseball, kaip prie basketball.

J. K. Venslovas

SIoux CITY, IOWA

A. a. Vandos Jakubauskienės (Biržetaitės) laidotuves

Apie 10 mėnesių atgal šv. Kazimieros bažnyčioje įvyko gražiausio sutoktuvės, ką ši parapija yra da mačiusi, kada jauna ir linkma porėlė, p. Stanislovas Jakubauskas ir p-lė Vanda Biržetaitė, vieną sekmadienį stojusi prie Dievo altoriaus ir priėmė moterystės sakramentą.

Bet kovo 16-tą toje pačioje bažnyčioje įvyko labai liūdnas reginys, persiskyrimo laikas, laidotuves. Vanda mirė po sunkios gimdymo operacijos.

Laidotuves dalyvavo apie 400 žmonių. Atvežus jos kūną į bažnyčią 9 val. ryte, buvo sykiu atlaikytos trejos šv. Mišios. Kleb. kun. Jurgis Česna atgiedojo vienas mišias ir pasakė vieną pamokslą bažnyčioje ir vieną kapinėse.

Vanda buvo darbšti moteris. Ji giedojė chore, dalyvavo vakarėliuose ir visokiuose parapijos veikimuose. Ji daug parapijai pasidaravo ir dėl to parapija liūsta netekus tokios darbščios moteris.

40 Valandų Atlaidai

Kovo 26, 27 ir 28 įvyks šv. Kazimieros bažnyčioje 40 val. atleidai. Atvažiuos iš Omaha, Nebraska, šv. Antano parapijos

klebonas kun. Juozas Jusevičius, kuris pasakys kelis pamokslus ir klausys išpažinčių. Visi lietuviai iš čionai ir apylinkės yra kviečiami ateiti pasinaudoti progą.

Koresp.

NEW HAVEN, CONN.

Iškilmingai minėjo šv. Kazimiero dieną

Kovo 5 d. šv. Kazimiero parapija gražiai minėjo savo globėją šventę. Šv. mišias atnašavo kun. M. Cibulskas. Pamokslą, pritaikintą šiai šventei, pasakė vietinis klebonas kun. V. P. Karauskas. Šv. Kazimiero parapijos choras in corpore ėjo prie komunijos, kas sudarė malonų reginį.

Vakare, 7:30 val., buvo iškilmingi mišparai, kuriuos celebravo kun. A. Vaškėlis iš New Britain, Conn. Pamokslą pasakė apie šv. Kazimiero gyvenimą kun. Liutkus iš Lasaleto seminarijos. Pamokslas buvo gražus ir pamokinančias. Šv. Kazimiero parapijos skaitlingas choras, po vadovyste vargoninko p. P. Vyčio, gražiai giedojė Sterns mišparus ir šv. Kazimiero giesmę.

Mirė Kristina Kazlauskienė

Kovo 13-tą, po kelių savaitių ligos, mirė Kristina Kazlauskienė, kuri buvo plačiai žinoma mūsų kolonijoje, nes buvo darbšti katalikiškose draugijose. Paliko dideliu liūdimu 3 dukteris, vieną seserį, kelius anūkus ir anūkes.

Pumpurėlis

BALTIMORE, MD.

Tarptautinio Bendro Fronto Konferencijai

Gerbiamieji: Jūsų Komiteto laiška, ir atstovų pranešimą, garbėly "su" badaujančių bei bedarbių šelpimu, Federacijos 25 kuopa gavo. Federacijos 25 kuopa daryti nutarimai tuo žvilgsniu štai seka:

Badaujančių bei bedarbių medžiaginis šelpimas yra šiais laikais itin aktualus ir reikalingas. Nei vienas žmogus, koks jis būtų, negali be susijaudinimo žiūrėti į savo artimą alkū mirštantį. Juoba katalikai, turį įsakymą nuo Paties Viešpaties Jėzaus "mylėti savo artimą kaip pats save," ir šelpti vargstančius, nieku būdu negali nusikreipti nuo skurstančių, pagalbos prašančių savo brolių.

Tokio šelpimo reikalas mūsų lietuvių katalikų jau seniai žinomas ir giliai įvertinamas. Šv. Vincento Pauliaus Draugija veikia gyvai jau devesni mėnesiai mūsų parapijoj — kiekvieną savaitę išmokėdama pinigais virš \$100.00 pašalpos reikalams. Da prieš tai, apie dejetą metų, buvo irgi duodama geroka pašalpa vietos lietuviams, tik ne tokiu plačiu mastu. Apskritai imant, Baltimorės lietuvių katalikai jau senai suprato savo pareigą šiame reikale ir stropiai ją pildo.

Dėlto ir mums, lietuviams katalikams, nėra aišku — kas čia per "Bendras Frontas," kurs nūnai atsiranda, norėdamas sukurti kokią nors Konferenciją badaujantiems šelpti. Juk jeigu iki šiol niekas nebūtų tuo reikalu susirūpinęs, tai geras šakaišius mūsų tautiečių jau būtų senai badu išmire. Šūkis "stokime visi į bendrą frontą, badaujančius gelbėti" ir tt., yra gražus, bet kiek pavluotas.

Jeigu atsirado šiuo laiku daugiau mums nepažįstamų lietuvių kurie kenčia badą, jie irgi turi teisės kreiptis į Katalikų šv. Vincento Dr. šelpimo reikalą. Kiek galint, toji draugija juos aprūpins. Ogi jei esama kokia tai grupė, kuri nenori, ar negali į katalikus kreiptis, lai jie eina

į Baltimorės Miesto palaikomas organizacijos, k. a. "Family Welfare," "Jewish Charities," (kurios ir lietuviai katalikai sudaro skyrių), jau pradžioje depresijos sudarė tikrą "Bendrą Frontą," kuris, mūsų manymu, tinkamai varo šelpimo darbą šiame mieste.

Štai dėlko katalikai, senai dirbdami šį darbą, nemato reikalo susidėti su nauju, niekam nepažįstamu, nieko nenuveikušiu gaivalu, kokiū ten "Tarptautiniu Bendru Frontu." Sunku suprasti, kodėl "Bendri Frontininkai" negali pripti prie vienos viršminėtos organizacijos.

Juozas Čepiņskas, 25 kuopos pirmininkas. Valentinas Matelis, 25 kuopos raštininkas.

SHENANDOAH, PA.

Keturiasdešimt Valandų Atlaidai

Kovo 26 d., šv. Jurgio bažnyčioje prasidės 40 valandų Garbinimo šv. Sakramento Atlaidai ir baigsis kovo 28 d., iškilmingais mišparais. Šv. Komunija bus išduodama 5 val. kas rytą ir šv. mišios bus 7, 8, 9 ir 10 valandą. Iškilmingi mišparai 7 val. vakare. Visais rytais ir vakarais svečiai kunigai klausys išpažinties. Vaikų išpažintis bus klausoma pirmadienį 5-tą valandą. Antradienio vakarą po mišparų bus iškilminga procesija. Per visas tris dienas pamokslus sakys garsus ir iškalbus pamokslininkas kun. Dr. Mendelis iš Baltimoro. Pamokslai bus sakomi tuojau po sumos ir laike mišparų. Daug svečių kunigų užprašyta dalyvauti iškilmeje, todėl bus Shenandoah lietuviams katalikams geriausia progą atlikti šv. velykinę išpažintį.

NEWARK, N. J.

Lietuvių profesionalų ir studentų susirinkimas

Perėitą sekmadienį, kovo mėn 19 d. Newark Athletic Klube, Newark, N. J., įvyko lietuvių profesionalų ir studentų organizacijos New Jersey iniciatorijos posėdis. Šis pirmas posėdis, sušauktas Lietuvos Generalio Konsulo P. P. Žadeikio, buvo pirmas žingsnis organizuoti visus lietuvius profesionalus ir studentus New Jersey valstijoje.

Į posėdžio prezidiumą buvo išrinkti — Dr. A. Bacevičius, pirm. ir K. V. Baltramaitis, sek. Diskusijoje per posėdį kalbėjo dauguma dalyvių ir visi pabrėžė reikalingumą organizavimo kultūrinės organizacijos, rūpinantis lietuvių kalbos likimu Amerikoje, šelpti moraliniai ir pinigaiškai lietuvius studentus, ruošti paskaitas mūsų visuomenei, įsteigti lietuvių kalbos kursą Columbia Universitete, ir veikti kuo plačiausia tautiškoj dirvoj Lietuvos naudai. Taipgi buvo išrinkta laikina komisija parūpinti statutą ir paruošti ateičiai planus dėl veikimo. Į komisiją įeina: Dr. A. Bacevičius, Dr. A. Šliupaitė, Adv. A. Washkevich, K. Paulauskas, K. Baltramaitis, Vice Konsulas p. P.

Daužvardis ir Generalis Konsulas p. P. Žadeikis, komisijos patarėjas.

Ateinantis posėdis bus sušauktas komisijos nuožūra, kuomet ji bus sustačius statutą. Dėl išlaidų komisijai buvo surinkta keturiolika dolerių (\$14.00).

K. V. B.

LIETUVOS GEN. KONSULATO NEW YORK'E PAIESKOJIMAI

RUTKA, Juozas, kilęs iš Janaukos, Mariampolės apskr., iki 1921 metų gyvenęs Rosemont, W. Va. **STANKEVIČIUS, Antanas**, kilęs iš Pamačėliškų, Mariampolės apskr., seniau gyvenęs 907 Hickory St., Minersville, Pa.

BUTKEVIČIUS, Bronius, prieš karą gyvenęs, gal ir dabar tebegyvenęs, Worcester, Mass. Tėvas Juozas Butkevičius, gyv. Vaidantonių km., Kedainių apskr., labai susirūpinęs ir norėtų sūnaus likimą ar adresą gauti (10-1188).

ZEIMAVIČIUS, Martynas, kilęs iš Pernarvos ir Ariogalos valsčių, gyvenęs Lincoln, N. H.

ZEIMAVIČIUS, Kostas, seniau gyvenęs 911 Mellon St., Philadelphia, Pa.

VAITKEVIČIUS, Matas, Antano ir Marijonos sūnus, kilęs iš Prienų parapijos ar gal iš Balbieriškio val., gyvenęs Shenandoah, Pa., neva miręs prieš porą metų (10-1713).

ZAGORAS, Joselis-Džay, Amerikon atvykęs prieš 35 metus ir apsigyvenęs Philadelphia, Pa.

MERFELDAS, Jonas, Amerikoje apie 40 metų, gyvenęs New York'e.

MOCKEVIČIUS, Mykolas, Amerikon atvykęs prieš 30 metų, dar 1923 m. gyvenęs Waterbury, Conn. Svarbu išaiškinti likimą (10-1960).

SARAS, Aleksandras, kilęs iš Rizdikų km., Josvainių valsč., gyvenęs Worcester, Mass., lankešis Lietuvoje 1912 m. ir vėl grįžęs Amerikon.

BEREISAI, Kazys ir **Jonas**, Amerikon atvykęs prieš 30 metų.

ZADEIKIS, Pranas, ir dukte Minna, seniau gyvenę Brooklyn, N. Y., ir Freeport, N. Y., 1918 m. neva išvykę į California.

SILANSKIS, Adomas, tarnavęs Amerikos kariuomenėje, gyvenęs 718 Prospect St., Portage, Pa. ir 30 Greenwich St., New York, N. Y. Nežinia iš kurios vietos paimtas kariuomenės ir dabartinis adresas.

GRIMALAUSKAS, Benediktas, Amerikon atvykęs 1905 m. iš Traupio mt., Ukmergės apskr., gyvenęs Philadelphia, Pa.

RAUDONIAI, Gabrielius, Vincas, Feliksas, Marcelis ir Antanina, gyvenę Nashua, N. H., bene 6 Williams Court.

BALTRUŠAITIS, Teodoras, kilęs iš Zaleblekių, Griškabūdių v., Sakų apskr., gyvenęs Waterbury, Ct. **PABRICA, Juozas**, miręs 1916-19 m., Brooklyn, N. Y., gyvenęs 5604 Remson Pl., Maspeth, N. Y.

Ieškomieji arba apie juos ką žinantieji teiktės atsiliepti **Consulate General of Lithuania**, 11 Waverly Place, New York, N. Y.

SUĖMĖ STAMBŲ VAGIŠIŲ

Miami Beach, Florida. — Kovo 15-tą policijos viršininkas Robert Teaney paskelbė, kad atsirado \$365,000 vertės gražnų (jewelry). Tarp jų randasi už \$65,000 gražnų pavogtų nuo dainininkės Grace Moore. Ją apvogė pereiną mėnesį besimaudant vietos maudyklėse. Vogtos brangenybės atrastos pas sumtą vagišių Harry Sidmor iš New York.

Daužvardis ir Generalis Konsulas p. P. Žadeikis, komisijos patarėjas.

Ateinantis posėdis bus sušauktas komisijos nuožūra, kuomet ji bus sustačius statutą. Dėl išlaidų komisijai buvo surinkta keturiolika dolerių (\$14.00).

K. V. B.

"GARSO" SPAUSTUVĖ

ATLIEKA VISOKIUS SPAUDOS DARBUS GRAZIAI, GREITAI IR UŽ PIR

AMERIKOS EPISKOPATO PROTESTAS PRIEŠ KATALIKŲ PERSEKIOJIMĄ MEKSIKOJ

Jungtinių Valstybių 67 vyskupai metiniam susirinkimui lapkričio mėnesį 1932 m. Katalikų Universitete, Washington, D. C., prieš katalikų persekiojimą Meksikoje priėmė sekančią rezoliuciją:

"Jungtinių Valstybių kardinolai, arkivyskupai ir vyskupai susirinkę Washington, D. C., griežtai vėl protestuoja prieš katalikų bažnyčios persekiojimą Meksikoje ir prieš Meksikos valdžią už nesuteiktą tikybines laisvės piliiečiams. Persekiojimo faktai labai aiškiai yra išdėstyti Šv. Tėvo Pijaus XI Enciklikoje apie Meksiką. Vienok Enciklika negalėjo išdėstyti visų įvykių apie neteisėtas ir persekiojimus, kurie palietė katalikų bažnyčią iš Meksikos valdžios pusės.

Valdžia ištrėmė Apaštališkąjį Delegatą. Meksikos valdžia apribavo kunigų skaičių skirian vieną kunigą dėl 50,000 žmonių; jie tai daro tiksliai, kad sunaikintų bažnyčią ir ištrauktų iš žmonių širdžių tikėjimą.

Šv. Tėvo nepaprasta kantrybė, viso pasaulio nusistebėjimui, ragina Meksikos tikinčiuosius kankiniai nešti tas neteisėtas, ir siūlo jiems vartoti vien tik apribotas teises savo teisybei apginti. Mes reikiame savo užuojautą, pagyrimą ir visokeriopą pagalbą Meksikos vyskupams ir tikintiesiems jų kentėjimuose. Kaiminystės tautos tikybinės laisvės teisių varžymas yra rimtas ir svarbus dalykas rimtai galvojančiam žmogui; tie įvykiai yra labai žalingi draugiškiems santykiams, kurie turėtų būti tarp visų Amerikos kontinento tautų.

Mūsų krašte tikybos laisvės išpažinimas yra, tarsi, įgimtas dalykas. Todėl mes jaučiame pateiktas prašyti visų savo piliiečių įdomautis ir veikti, kad sugrąžintų Meksikos piliiečiams pilną laisvę jų tikybos išpažini-

me."

OMAHA, NEBRASKA, ŠV. ANTANO PARAPIJOS 25-KIŲ METŲ SUKAKTUVĖS

Rašo KUN. JUOZAS JUSEVIČIUS

(Tęsinys)

Be vietinės parapijos kun. J. Jonaitis dažnai važiuodavo į Kansas City bei Sioux City ir tenai rūpinosi lietuvių dvasios reikalais. Jis ragino raginti žmones statyti savo bažnyčią ir gauti lietuvių kunigą. Jo įtekmė nebuvo tuščia. Šiandien vienoje ir kitoje vietoje lietuvių džiaugiasi savo parapija.

Pagaliau kun. Jurgis Jonaitis, norėdamas patarnauti kareiviams dvasios reikaluose, išėjo į J. A. V. kariuomenę kovo 11, 1918 metais.

Jo vietą užėmė kaip administratorius kun. A. Tamoliūnas. Dėl nesveikatos jis ilgai čia nebuvo. Vėlyvą trumpam laikui čia klebonavo kun. A. Szrzeszykowski, lenkas. Dabar jis yra miręs.

Kun. Jonas Olichnavičius. Dabar vėl atvyko lietuvis kun. Jonas Olichnavičius. Jis pasižymėjo tuo, kad galėjo surinkti pinigų ir atmokėti skolą. Šių žodžių rašytojas tikruose šaltiniuose surado, kad kun. J. Olichnavičius bazaru 1920 metais sugėbijo padaryti \$5,800 ir apmokėti skolą. Tai buvo nepaprastas dalykas. Net ir didesnės parapijose to negalima padaryti.

Turpmat pabuvus parapijoje, jis nuėjo du lotu užmokėdamas už juos \$401.15 centų. Matote, jis nuėjo statyti mokyklą. Bet mokyklai laikas da nebuvo pribrendęs. Da nebuvo daug žmonių ir dėl to da negalima buvo pradėti statyti mokyklą.

Be to, dar nelaimė atsitiko. Spalio 5, 1920, sudėgė bažnyčia. Tai buvo didelė nelaimė Omahos lietuviams. Visos grindys, stogas, altoriai, vargonai, paveikslai ir kiti bažnyčios dalykai sudėgė. Pasiliko tik sienos.

Iš tos priežasties per šešis mėnesius negalima buvo bažnyčioje laikyti pamaldų. Pamaldos buvo laikomos viename klebonijos vieškambarėje. Kun. Olichnavičius tik ką suspėjo truputį pataisyti bažnyčią, paėmė ir išvažiavo.

Kunigas Jurgis Mikulskis. Kun. Jono Olichnavičiaus vietą užėmė kun. Jurgis Mikulskis rugsėjo 7 d., 1922 metais. Po sudegimo bažnyčia buvo labai apiešta. Kun. Jurgis Mikulskis, būdamas jaunas ir energingas, stengėsi viską pataisyti ir atnaujinti.

Kai jau truputį dalykus sutvarkė po nelaimės, kuri įvyko gaisro metu, 1924 metais pradėjo statyti mokyklą. Mokyklą pastatė su ketu-

riais kambariais. Kiekviename kambarielyje turėtų talpintis du skyriai. Pirmam aukšte padarė ruimingą svetainę, kurioje galima sutalpinti pusę tūkstančio žmonių. Tais pačiais metais mokykla buvo ir atidaryta.

Pastatė mokyklą, jis atidavė seserims klebonija, o pats apsigyveno mokyklos kambariuose. Tenai išgyveno tris ar daugiau metų. Bet visi tai nebuvo tinkama vieta kunigui gyventi. Per mažai buvo vietos.

Taigi, 1927 metais jis pastatė sau šalia kambarėlių namelį šale mokyklos. Tas namelis labai brangiai atėjo dėl to, kad jis nebuvo naujas. Jis nebuvo gerai išstatytas ir iš naujo taisyti netui du kartus.

Laikui bėgant, bažnyčia viduje labai apdulko. Taigi, jis gražiai ją išmaliojo. Be to, visur taisė namus. Su Juozu šviežausku ir Juozu Virbičiumi prisodino dar daugiau medžių bei krūmų ir ištaisė šaligatvius. Tam darbu reikėjo daug pinigų. Pasidarė labai didelės išlaidos.

Pagaliau besirūpinamas parapijos medžiaginiai reikalai ir parapijos išganymu, kun. J. Mikulskis sveikata labai sumenkėjo. Matydams, kad da gali blogiau būti, kovo 9, 1932, jis atsistatydino nuo klebono pareigų šv. Antano parapijoje. Jis buvo tuojau paskirtas į šv. Juozapo ligoninę kapelionu, kur ir dabar sekmin gai darbuojasi.

Kun. Juozas Jusevičius. Pagaliau buvau pakviestas iš Chicago užimti klebono vietą. Tuo tarpu parapijos padėjimas buvo labai sunkus. Buvo daug nesutikimų, priešingumų ir atšalimo. Be to, didelė skola slėgė parapiją. Nesibijodamas sunkumų pradėjau visus kvieisti į darbą. Visi ir paklausė.

Ne tik tie paklausė, kurie naudojami Bažnyčios patarnavimui, bet ir tie, kurie jau truputį yra atšalinę nuo savo gerosios motinės, Bažnyčios, atėjo į pagalbą. Visi iš vieno pradėjo remti parapijos reikalus. Tai davė progos man ap rūpinti visus einamus reikalus, atmokėti nuosimčius ir da į šešis mėnesius išmokėti \$3,300.00 skolas, kuri būtinai turėjo būti užmokėta.

Galima stebėti tvirtinti, kad je mes ir toliau laikysimės vienybės visi iš vieno dirbsime, galėsime lengvai išmokėti skolą, palaikyti mokyklą ir apginti savo vaikelius nuo ištautėjimo.

(Bus daugiau)

APIE KATALIKŲ PASIAUKOJIMĄ DIEVUI IR TĀUTOS REIKALAMS

(Kazio Krušinsko kalba pasakyta Katalikų veikimo savaitėje šv. Jurgio parap. svetainėje kovo 12-tą, C. Brooklyne)

Mes gyvename tokiame laike, kada visų katalikų yra didžiausias reikalas katalikiškai įsiamoninti, t. y. pilnai susipažinti su visais Katalikų Bažnyčios dėsniams-įsakymais ir būti visur ir visame aktingu kataliku, arba kitaip tariant, būti susipratusi kataliku. Nes yra daugelis, nors ir geri katalikai, bet jie nėra sąmoningi, t. y. nesusipratę katalikai, pertai labai dažnai ir nenoromis jie pasitarnauja katalikų priešams.

Taigi šv. Tėvas suprasdamas tą Katalikų Bažnyčią žala, ragina visus vyskopus, klebonus ir visus katalikus daryti paskaitas, rašyti spaudoje katalikų įsiamonimo reikalus ir tą visą darbą jis pavadino "katalikiškuoju veikimu arba katalikų akcija."

Kadangi mūsų obalsis yra "Dievas ir Tėvynė," gi Dievo du didžiausi meilės prisakymai yra: "Mylėsi savo Viešpatį Dievą iš visos savo širdies, iš visos savo dūšios, iš visų savo minčių ir iš visų savo jėgų, o savo artimą, kaip patsai save." Didžiausiu mūsų artimu yra mūsų tėvai, broliai-seserys ir visi tie žmonės, kurie kalba mūsų tėvų kalba, t. y. lietuvių ir toji šalis, žemė, kame lietuvių gyvena. Tai yra tie dalykai, kuriuos kiekvienas geras katalikas myli iš visos širdies, dėl tos meilės pasišventia ir reikalui esant net savo gyvybę paaukoja.

Jei atversime senovės Lietuvos istorijos lapus, rasime, kad daugiausia pasiaukoję Lietuvai jos vadai D. L. Kun. Mindaugas ir D. L. Kun. Vytautas buvo katalikai. Adomas Mickevičius, vienas iš geriausių senos kartos rašytojų, nors nutautintas, bet tikintis žmogus šaukia: "O Lietuva Swienta, kraui mui kočiani". Eikime toliau. Imkime didžiausius mūsų priespaudos laikus. Uždraudus lietuvių spaudą lotynų raidėmis, vyskupas Motiejus Valančius pirmasis vyksta Vokietijon, Tilžėje jis suranda lietuvišką spaustuve, padaro su ja sutartį, pats rašo ir kitus ragina lietuviškai rašyti ir siūsti Tilžen spausdinti, gi tiems raštams paskleisti Lietuvoje, organizuoja knygnešijū būrius. Tai buvo didelis pasišventimas dėl tėvynės ir brolių lietuvių—"mylėsi savo artimą, kaip pats save."

1893 m. Kauno gubernatorius, surusėjęs vokiečius, gen. Klingenbergas, norėdamas graičiau surusinti lietuvius, užsiamano uždaryti lietuvių katalikų bažnyčią Kražiuose. Lietuviai katalikai, kaip vienas, stoją savo Dievo namų ginti. Jiems nebusis kazokai, nei jų aštrūs kardai, nei šikšninės nagaiokas. Jie aukojas, pasišventia apgynimui Dievo namų—"mylėsi savo Viešpatį Dievą iš visų savo jėgų ir iš visos savo dūšios." O tuo tarpu atsižadėjęs katalikybės kulvarta uriadninkas raitas įjoja bažnyčion vydamas lietuvius katalikus, nes jis atsimesdamas nuo katalikų atsimitė ir nuo lietuvių nueidamas bauriausiu būdu lietuvių engėjams ruams tarnauti.

Imkime pereinot šimtmečio lietuvius inteligentus. Katalikai, kunigais tapę, liekas Lietuvoje, savo broliams tarnauti, juos šviesti, Lietuvai skaitesnėn ateitin kelią skinti. Čia vėl pildo Dievo įsakymą—"mylėsi savo artimą, kaip pats save." Pasauliniai inteligentai, baigę mokslus, tapę profesionalais, vyksta Rusijon—rusų šviesti, vedę rusus sau už žmonas, kūrę rusų inteligentų šeimas, nes jie paniekinę katalikybę, paniegię ir Dievo įsakymą—"mylėsi artimą savo, kaip pats save." Jie Lietuvą pamiršo.

Rusams persekiojant lietuvių visuomenės veikėjos inteligentus ir šiaip susipratusių lietuvių, mes randam tik vieną j-

žymų pasaukietį veikėją Dr. Vincą Kudirką, kuris nebuvo praktikuojančiu kataliku, bet pasiilko Lietuvoje gyventi ir daug dėl jos nukentėjo, kad tuo tarpu katalikų šimtai yra daug nukentę kalėjimuose (gilumoj Rusijoj bei Sibyre ištremime).

Imkime kad ir naujai atgimtančios Lietuvos kovotojų sudėtį. Panagrinėkime jų asmenybę. Katalikai moksleiviai ateitininkai iki vienam stoja Lietuvos kariuomenėn savanoriais. Kai kurie iš jų—Dovydaitis, Sirutavičius, Matulaitis ir kiti—gyvybę paaukoja už savo gimtąjį kraštą, nes jie, kaip katalikai, pilnai pasiaukuoja savo obalsiui—"Dievas ir tėvynė," gi bedieviai, atsižadėję Dievo ir katalikybės—Kapsukas, Angariečiai, Deržinskis, Pilsudskis—Lietuvon veda svetimųjų gajaus, kad Lietuva ir vėl svetimiems pavergta tarnautų.

Lietuvai tapus nepriklausoma, suauktas Steigiamasis Seimas. Katalikai turėdami absoliučią atstovų daugumą (59 prieš 53) pasiaukuoja dėl tėvynės ir lietuviystės; jie nusileidžia, daro su liaudininkais bloką, nes jiems tėvynės meilė liepia pamiršti partijos ribas, kad ir kitus įtraukti į naudingą tėvynei darbą. Lietuvai sekas. Atgauna Klaipėdą, įveda savo pinigų, surganizuoja stiprią patrijotingą Lietuvos kariuomenę, įveda žemės reformos įstatymą, kad neturintūs žemės, bet norintūs ją dirbti, bežemiams kumečiams—bernamams dvarų žemę dalinama. Žodžiu, daroma, kad Lietuvoje lietuvis galėtų gyventi.

Bet štai 1926 m. liberalai gagna Seimo atstovų daugumą. Jie susideda ne su lietuviškais katalikais, bet su žydais, lenkais ir vokiečiais, pradeda lietuvius persekioti. Surengia lietuvių patrijotingų studentų užpuolimą (raitojų policija). Senus lietuvių veikėjus (gen. Bulotą) gatyvė įžeidinėja, įveda tinklą ir galinai iššaukia kariuomenės sukilimą ir to paseka—diktatūra Lietuvoje. Nes jie "Dievas ir tėvynė" obalsio nesilaikė ir pertai šiandien lietuvis ir vėl gyvena priespaudoje be piliiečių teisių.

Galainiui paimkime kad ir Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvius. Katalikai laikydami Dievas ir tėvynė obalsio sukūrė virš šimtą parapijų. Įkūrė ir dideliu pasiaukojimu užlaiko tarp 50-60 parapijinių mokyklų su keliais desėtkais tūkstančių mokinių, įkūrė ir užlaiko net kelias aukštesniasias mokyklas, tasiskas mums atseina šimtus tūkstančių dolerių kas metas. Katalikai pasišventia ir nerūgoja, nes jie pildo savo obalsį: Dievas ir tėvynė! Kad tuo tarpu visi tie, kurie save tautininkais vadina, jokių nei pastangų nedaro, kad savo kokią nors mažą mokyklėlę įsikūrus. Jie daug kalba apie tėvynę, katalikams išmėtinėdami nepatriotiškumą, bet tuo tarpu jų darbų nesimato. Mat, tuščia bačka vis garsiau barška.

Žmonių įpročių yra vadinti žmogų sulig jo užsiėmimo: daktarą—gydytoju, teisininką—advokatu, drapanų gamintoją—siuvėju ar kriaučiūm, batų siuvėją—batsiuviu arba šiaučiūm ir tt. ir tt. Žodžiu titulas taikomas prie užsiėmimo. Yra žmonių, kurie nori titulu, kurių jie neturi, tokius lietuvių vadina šunadvokatais, šundaktaris ir panašiai vien dėl to, kad šie yra pasisavinę ne jiems priklausomus titulus.

Kaip tada vadinti tuos žmones, kurie tautinių darbų nedirba, tautos gerovei nepasišventia, bet save tituluojas "tautininkais." Norint būti nuoseklias ir laikytis žmonių įpročių, kad vadinus žmogų sulig jo užsiėmimo, šiuos pastaruosius reikėtų vadinti tikroju jų vardu, bet

IVAIRENYBĖS

KIEK LIETUVOJ GYVULIŲ

Nuo visuotino žemės ūkio surašymo 1930 m. gyvulių skaičius šiaip didėja:

Table with 3 columns: Animal type, 1932 m., 1930 m.

Tuo būdu daugiausia per pastaruosius dvejus metus padidėjo raguočių gyvulių skaičius—120,273, vištų—264,618, žąsų—64,053, arklių—27,475, kiaulių—26,243, avių—21,613.

20-JO ŠIMTMEČIO ŽEMĖS DREBĖJIMAI

Einamo 20-jo šimtmečio laikotarpis yra įvykęs šie įžymesni žemės drebėjimai:

- 1902 m. — St. Pierre, Martini-que; drebėjimas ir išsiveržimas Pelee kalno; žuvo 30,000 gyventojų.
1906 m. — drebėjimas ir išsiveržimas Vezuvijaus kalno; žuvo 200 gyventojų.
1906 m. — žemės drebėjimas sunaikino San Francisco miestą; žuvo 452 gyv., materialiai nuostoliai siekė \$350,000,000.
1906 m. — žemės drebėjimas Valparaiso, Chili; žuvo 1500 žmonių; turtų sunaikinta už \$100,000,000.
1907 m. — Kingston, Jamaica; žuvo 1000 gyv.
1908 m. — Sicilijoj ir Kalabrijoj; žuvo 76,493 gyv.
1912 m. — Turkijoj; žuvo 3000 gyv.
1915 m. — Centralinėj Italijoj; žuvo 29,978 gyv.; sunaikino 372 bendruomenes ir kelis didesnius miestus.
1917 m. — Guatemalaj; žuvo 2500 gyv.
1919 m. — Javoj; žuvo 5100 gyv.; sunaikino 31 kaimą.
1920 m. — Meksikoj; žuvo 3000 gyv.
1923 m. — Persijoj; žuvo 4600 gyventojų.
1923 m. — Japonijoj; nukentėjo Tokio, Yokohama ir apie linkės; žuvo 99,331 gyv.
1923 m. — Japonijoj, labiausia nukentėjo Kioto šiaurinė dalis; žuvo 3,274 gyv.
1928 m. — Danų Rytinėj Indijoj; žuvo 1200 gyv.
1929 m. — Persijoj; sunaikino 7000 trobesių; žuvo 2000 gyv.
1929 m. — Tarp New York ir New Foundland; pakilę jūrų bangos nunešė apie 40 žmonių gyvybių.

ne tautininkais. Sprendžiant sulig žmonių darbų, tikroju pilnoje to žodžio prasmėje tautininku yra tikti lietuvių katalikai, nes jie tautos reikalams pasišventia, dėl jos net gyvybę paaukoja.

Paimkime kad ir lenkų pavergtą Lietuvos dalį. Perkratikime visus lenkų nukankintus lietuvius, ar rasime ten bent vieną bedievį lietuvių lenkų nukankintą? Ne, jų nėra, nes jie nėra tikri tautininkai, jie neturi obalsio Dievas ir tėvynė ir dėl jos jie nesiaukoja. Gi tuo tarpu katalikų desėtkai jau yra nužudyti, jų tarpe net keletas kunigų.

Taip, mes katalikai dirbame lietuviystei pilnai laikydami mūsų obalsio Dievas ir tėvynė. Mes dirbame lietuviystei ir dėl to, kad pildome Dievo įsakymą—"mylėti savo artimą." Mes dirbame ir mylime Lietuvą ir dėl to, nes ir Kristus, Kurio sekėjais esame, mylėjo savo tėvynę ir verkė žiūrėdamas į Jeruzolimą permatydamas jo sunaikinimą.

Lietuvių katalikų pasišventimū Lietuva nesurusėjo. Dideliu katalikų pasiaukojimu Lietuva atgavo nepriklausomybę. Tikrai katalikų pasišventimū Lietuva atgavo savo seną sostinę Vilnių. Nes mes pilnai laikomės mūsų obalsio—Dievas ir Tėvynė.

NAUJI RAŠTAI

(Atsiųsti paminėti)

1929 m. — Pietinėj Italijoj; žuvo 1,475 gyv.
1929 m. — Managua, Nicaragua; žuvo 1000 gyv.
1933 m. kovo 3-čią — Japonijoj, šiaurinėj Honshu; žuvo 1600 gyv.
1933 m. kovo 10-13 dienomis — Pietinėj Californijoj; žuvo apie 150 gyventojų, sugriauta tūkstančiai trobesių; materialiai nuostoliai siekia apie \$70,000,000.

VISAS PASAULIS PASKENDES SKOLOSE

Milžiniškos Skolos Slėgia Valstybes

Buvusios sąjungininkų valstybės turi vadinamųjų karo skolų Amerikos Jungt. Valstybėms, iš viso apie 6 milijardus dolerių. Tačiau tai dar toli gražu ne viskas. Visos pasaulio valstybės turi daugiau ar mažiau užsienio ir vidaus skolų, kurių bendra suma visur, kartais po kelto kartų, viršija išleistų ir esančių apyvartoje pinigų kiekį.

Aukščiausių skolų sumą turi Didž. Britanija. Jos vidaus skolos siekia 31,6 milijardų ir užsienio skolos tik 696 milijonus dolerių. Taigi, bendra Anglijos skola, užsienio ir vidaus, skaitant svarą sterlingų po 4,9 dolerių, siekia apie 32,3 milijardų dolerių. Be to, ji turi apie pusant milijardo dolerių karo skolų.

Prancūzija taip pat turi daugiausia vidaus skolą, kurios siekia apie 10 1/2 milijardų dolerių. Užsieninė Prancūzijos skolos tesudaro 185 milijonus dolerių ir karo skola Amerikai — 3 milijardai dolerių. Taigi, Prancūzija iš viso įvairių skolų turi artai 24 milijardų dolerių.

Belgijos valstybės skolas sudaro 744 mil. dolerių vidaus skolų emisijos, 312 milijonų užsienio skolų ir 209 milijonai dolerių karo skolų, iš viso 1,265 milijonai dolerių.

Italija turi 4,8 milijardus dolerių vidaus skolų, 92 milijonus dolerių užsienio skolų ir 840 milijonų dolerių karo skolų Anglijai ir Amerikai, iš viso apie 5,732 milijonus dolerių skolas.

Amerikos Jungt. Valstybės turi tik vidaus skolą 17 milijardų dolerių sumoje. Atsiėmusi karo skolas, Amerika gali lengvai savo vidaus skolas likviduoti. Vokietijos vidaus ir užsienio skolas sudaro iš viso apie 2,8 milijardų dolerių.

Palyginti menkos yra skolos valstybių, kurios nedalyvavo

"ATEITIS," mėnesinis moksleivių žurnalas. Nr. 1, 1933 m. sausio mėn. ir Nr. 2, 1933 m. vasario mėn. Kaunas.

"ŠV. BENDRAVIMO KALENDORIUS 1933 M." Sieninis. Išleido "Šaltinis," Marijampolė, 1933 m.

"ŽIDINYS," literatūros, mokslo, visuomenės ir akademiškojo gyvenimo mėnesinis žurnalas. Nr. 2, 1933 m. vasario mėn. Kaunas.

"STUDENTŲ ŽODIS," Amerikos lietuvių katalikų studentų organizacijos žurnalas. Nr. 3, 1933 m. kovo mėn. So. Boston, Mass.

"IŠPAŽINTIS IR KOMUNIJAI." Parašė kun. P. Rauduvė. Antras leidimas. Kaunas, 1933 m.

APIE KNYGĄ "DIEVE, PASIGAILEK MŪSŲ!"

Mums pranešta, kad P. ir K. Jurgėlių (Jurgelevičių) išverstoji W. T. Scanlon'o didžiojo karo apysaka "Dieve, pasigailėk mūsų!" jau baigiama spausdinti. Tos knygos išspausdinta jau 320 puslapių; iš viso bus apie 400 pusl. Ji spausdinama Lietuvoje. Kol bus baigta spausdinti ir atgabenta į Ameriką, išeis du trys mėnesiai. Taigi, tos knygos leidėjai bei penerumeroriai gaus knygas apie birželio mėnesį (June). Kas dar nori iš anksto (pigiau) užsiprenumeruoti šią knygą už \$2.00 ir nori būti paminėtos knygos leidėju, tegu pasiskubina kreiptis: Rev. L. Draugelis, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.

Berlinas. — Fašistinė vyriausybė nauju ambasadorium Washingtonui paskyrė Dr. Hans Luther, buvusį Reichsbanko prezidentą.

Pennsylvania steito statistikos parodo gimimų ir mirimų mažėjimą. Perna metais (1932) širdies ligomis mirė 23,433, vėžiu — 10,040, plaučių uždegimu — 8,015, džiova — 5,158, infliuza — 2,884.

Andersonville, Mich. — Kovo 18-tą Grand Trunk keleivinis traukinis suvažinėjo automobilį. Trys vyrai ir du vaikai užmušti. Žuvusių kūnai arba jų dalys buvo nuvilktos šimtas pėdų nuo incidento vietos.

pasauliniame kare, kaip Olandijos, Šveicarijos, Švedijos ir kitų. "M. L."

LIETUVIAI! VAŽIUOKIT TIESIAI Į KLAIPĖDĄ SU DIDELE VASARINE EKSKURSIJA LAIVU S. S. FREDERIK VIII IŠ NEW YORK'O BIRŽELIO 3, 1933 LAIVAKORČIŲ KAINOS: Trečia kles... \$ 92.00... \$153.50 Turistine kles... 111.50... 187.00 Kabine kles... 132.50... 245.00

Dėl platesnių informacijų, užsakymų ir laivakorčių kreipkitės pas mūsų agentus: Cosmopolitan Travel Service, J. Ambraziejus ir E. Rudnikas, Sav. 168 Grand St., Brooklyn, N. Y. Atlantic Travel Service, K. Sidabras, Prop. 342 W. Broadway, So. Boston, Mass. Bartkevičius, P., 678 N. Main St., Montello, Mass. "Dirva," 6820 Superior Avenue, Cleveland, Ohio. Mols, P., 1730 — 24th Street, Detroit, Mich. John Sekys, 433 Park Street, Hartford, Conn. "Naujienos," 1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. Trečiokas, A. S., 197 Adams St., Newark, N. J. Urbšas, J. J., 187 Oak Street, Lawrence, Mass. Varasiūnas, A., S. 12th & Carson St., Pittsburgh, Pa. "Vienybė," 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y. Washner, C. J., 1921 Carson St., Pittsburgh, Pa. Zemantauskas, J., 130 Congress Ave., Waterbury, Conn. Arba pas bile vietinį autorizuotą agentą arba SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE 27 Whitehall Street, New York, N. Y. 248 Washington St., Boston, Mass. 130 N LaSalle St., Chicago, Ill.

TIESIAI Į KLAIPĖDĄ BE PERSĖDIMO SPECIALE KELIONE GARLAIVIŲ BERLIN ISPLAUKS IŠ NEW YORKO GEGUŽĖS 10 D. Pasazieriai nuo garlaivio EUROPA, išplaukiančio iš New Yorko gegužės 14 d., kurie keliauja į Lietuvą, bus perkelti į garlaivį BERLIN Bremene. IŠ UOSTO Į UOSTA Informacijų kreipkitės į autorizuotus Lloyd agentus ar į NORTH GERMAN LLOYD 57 BROADWAY NEW YORK

Vietinės Žinios

LANKĖSI

Kovo 17-tą ir 20-tą lankėsi 46 kp. reikalais kp. raštin. J. J. Nevulis iš Sugar Notch, Pa.

MIRĖ

A. A. Albertas Kašėta, 29 m., gyv. 73 Lawrence St., Edwardsville. Mirė kovo 17-tą. Velionis sirgo du mėnesius. Paliko žmoną, du sūnus, tėvą ir brolių. Kovo 21-mą buvo laidotuvas su bažnytinėmis apeigomis atlaikytom šv. Marijos bažnyčioj, Kingstone. Palaidotas Pringle kapuose.

A. a. Marė Brazienė, gyv. 317 Matson Ave., Parsons, Pa. Mirė kovo 17-tą. Kovo 21-mą po gedulo pamaldų šv. Pranciškaus bažnyčioj, Miners Mills, Pa., palaidota par. kapuose. Velionė paliko šešis vaikus.

A. a. Julė Vilėinskaitė, 19 m., gyv. su tėvais 7 Main St., Inkerman, Pa. Paliko tėvus, 6 brolius ir 2 seseris. Kovo 21-mą po gedulo pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioj palaidota par. kapuose.

A. a. Jonas Zaleskis, 45 m., gyv. 615 No. Main St., Pittston. Mirė kovo 19-tą Taylor ligoninėj. Liga užklupo ūmai, vaikščiojant Main gatve, Duryea. Paliko vieną brolių ir dvi seseris. Palaidotas kovo 21-mą su bažnytinėmis ceremonijom atlaikytom šv. Kazimiero bažnyčioj, Pittston.

A. a. Antanas Skiečius, gyv. 12 Union St., Inkerman. Mirė kovo 19-tą. Sirgo ilgoką laiką — net šešis mėnesius. Velionis atvykęs iš Lietuvos 30 metų išgyveno Inkermane. Dirbo Pittston Co. kasykloj Nr. 6. Paliko du sūnus, 5 dukteris ir 9 anūkus. Kovo 22-ą palaidotas su bažnytinėmis ceremonijom atlaikytom šv. Kazimiero bažnyčioj, Pittstone.

UŽBAIGIA DAINAVUS PER RADIO

Mrs. Agnes Yarrow, visų mylima Wyoming Klonio dainininkė, kuri per visą žiemą linkmino Wyoming Klonio lietuvius savo gražiomis dainelėmis per radio su Mrs. Anna Mras, daro pertrauką. Kadangi yra visokiems naminiams reikalais užimta, tai negalės daugiau kas trečią dieną dainuoti. Ji retkarčiais dainuos iš Reading Pa. stoties ir WJZ New York.

Mrs. Yarrow taria nuosirdų ačiū radio klausytojams, kurie jai išreiškė savo simpatiją laiškais ir telefonu.

FUTURISCIŲ KLŪBAS LAIKĖ CARD PARTY

Pereitą savaitę Futuriscių klubas laikė Card Party pas p-lę Agnes Wecher, Stanton Street, Hudson.

Dovanas laimėjo N. Pajaujūtė, Julė Beganskiūtė, Catharine Sudnick ir Mrs. Madaline Straigis.

Užbaigus lošti kortomis turėta užkandžiai.

CIT, PAKLAUSYKIT!

Lithuanian Doughboys vyrų choras išpildys programą iš Wilkes-Barre Radio Stoties WBAX nedėdienio vakare, kovo-March 26, nuo 8 iki 8:30. Chorą veda p-ni B. Gibavičiūnė. Skelbėjas Petras Gibavičius. Minėtas choras daugel kartų žavėjo Wyoming Klonio lietuvius, tai visi nepamirškim pasiklausti ir šiuo kartą.

NUPIGINS ELEKTRĄ

Kovo 20-tą Pennsylvania Power and Light Co. paskelbė, kad ji vėl siek tiek nupigins elektros ratas nuo šių metų balandžio 20-tos. Tas nupigimas sutaps komuteriams apie \$700,000.00 per metus. Minėta elektros kompanija aptarnauja apie 130 Rytinės Pensylvanijos miestų ir miestelių.

PASAULINIO KARO ANTROS DIVIZIJOS VETERANŲ IŠKILMĖS

L. R. K. Susivienymo Sekretorius J. B. Šaliūnas Pagerbtas, Kaip "Purple Hearts" ir Vyties Ordenu Kryžiaus Dekorantas

Pereitą šeštadienį, kovo 18-tą, American Legion Home svetainėje, Wilkes-Barre, Pa., Pasaulinio Karo Antrosios Divizijos Luzerne apskrities veteranai minėjo 15-kos metų sukaktuves nuo įstojimo į garsias Verduno kovas.

Antroji divizija buvo išstatyta į pavojingiausia prieš vokiečius fronto vietą. Jos nuopelnams priklausoma išlaužimas 70 kilometrų gilyn į priešų fronto linijas, paėmimas virš 12,000 nelaisvių, tarp jų 600 aficerių; paėmimas 1,300 kulkosvaizdžių, 369 kanuolių ir didelio kiekio smulkesnių ginklų ir amunicijos.

Ceremonijos pradžios malda, vėliaus pagerbimu ir nacionaliu himnu.

Majoras generolas Paul B. Malone, Antrosios Divizijos organizacijos nacionalis prezidentas, negalėdamas asmeniškai pribūti ir iškilmes, prisistūdo sveikinimą. Sveikinimų būta ir nuo kitų įžymių asmenų.

Ceremonijoms pirmsėdžiavo James J. Jennings, Kalbas pasakė Luzerne apskrities kontrolieris Leonard D. Morgan, Dr. John J. Lavin, Register of Wills John MacLuskie, majoras B. Evans, A. M. Perash ir Jacob Kovalchik. Meniškąją programos dalį išpildė Ray Castle ir jo styginis kvartetas, Mrs. John Dillis, John Gola ir Joseph Daniels.

Šiose iškilmėse pagerbti Antros Divizijos dekorantai.

Sidabro žvaigždėm dekoruoti du veteranai—A. M. Perash ir John Shivel. Lelijavom širdimis (Purple Hearts) — 19 veteranų. Lelijavos širdys yra originalės dekoracijos įvestos gen. George Washingtono revoliucijos karo metu. Perna metais vyriausybė išleido įsakymą šiuo ženklu dekoruoti pasaulinio karo veteranus.

Laikė šių iškilmų atitinkamom ceremonijom priimta 40 naujų narių įstojusių į Antros Divizijos organizacijos Wilkes-Barre—Wyoming Valley skyrių. Dekorantus jų pasižymėjimo ženklais papuošė kontrolieris Leonard D. Morgan.

Tarp kitų dekorantų pažymėtinas L. R. K. Susivienymo Sekretorius Juozas B. Šaliūnas. Lelijavą širdį jis gavo iš Am. J. Valstybių. Jis tarnavo Antros Divizijos Co. F., 9-toj infanterijoj (pėstininkų pulke). 1918 m. liepos 18-tą atakoj prieš Soissons sužeistas į dešinę ranką. Tų pačių metų rugsėjo 4-tą paliuosutas iš A. J. V. armijos ligoninės Chateroux Indre, Prancūzijoje, ir prikamandiruotas Paryžiuje prie Cenzūros ir Spaudos 2-ros kompanijos svetimų kalbų sekcijoje, kaip militaris cenzorius.

Šį vakarą ypatingą ceremoniją J. B. Šaliūnas buvo pagerbtas ir kaip Lietuvos Vyties Ordenu Kryžiaus dekorantas. Mat, 1919 m. kovo 21-mą buvo priskirtas prie Taikos Tarpininkavimo Komisijos ir tą pačią dieną priskirtas kaip perkalbėtojas (interpreter) prie Amerikos Militarės Misijos Baltijos šalims — Lietuvai, Latvijai, Estijai ir Suomijai. Viršininku tos misijos buvo leit. pulkininkas Warwick Green. Misija atlankė visas minėtas šalis. Vyties Kryžius ir dekorantas šioj iškilmėj buvo tinkamai pagerbti.

Kiti Antros Divizijos lietuvių veteranai Lelijavos širdies dekorantai: Michael Buckwith, St. Pulaskis, Edvardas Novikas ir Petras Janavičius.

Į organizaciją (vietos skyriun) nariais tarp kitų priimti šie lietuvių veteranai: Vincas Paznokas, Mykolas Virbalis, Jonas Lulis ir Juozas Jakavičius. Susirinkusioj publikoj matėsi būrelis lietuvių.

ship, kuri skundė Bessie Davis iš Wilkes-Barre. Jai važiuojant automobiliu vabalas įlėkė į jos akį; ištkio nelaimė ir sužeidė Reese.

Nėra žiūrėta, kad prisipažintų kaltu, bet jeigu nėra prirodyta, kad jis esą prirodytas nekaltu, nebūsi nubaustas.

Kad išgelbėti savo motiną nuo federalio teismo, Danie Novak iš Shamokin prisipažino, kad tai jo buvo kvorta degtinės saliuinė, kuriame jis dirbo mirus tėvui. Jis liko išteisintas.

P-NI B. GIBAVIČIŪNĖ Lithuanian Doughboys Vyrų Choro vedėja.

DE LUCA IR GUERERO BUS IŠDEPORTUOTI

Anthony DeLuca, atrastas kaltau žmogžudystėj, bus išdeportuotas Italijon. Jis buvo pasmerktas viso amžiaus kalėjimam 1921 m. Lupe Guerero bus išdeportuotas į Meksiką. Jis buvo pasmerktas 3 metus kalėt už išlaužimą kalėjimo (jail breaking) ir kitas žulikystes.

PLYMOUTH

KUN. A. J. SINKEVIČIUS IŠVAŽIAVO SUSTIPRINTI SVEIKATĄ

Pereitą ketvirtadienį klebonas kun. A. J. Sinkevičius išvažiavo porai savaitių į Hot Springs, Arkansas, sustiprinti sveikatą. Savo pavaduotoju paliko kun. P. Loughney.

JOE MALLO POLICISTAS

Šv. Kazimiero parapijos choro pirmininkas J. Mallo gavo policisto vietą. Plymouthiečiai džiaugiasi susilaukę lietuviu policisto. J. Mallo yra gerai žinomas vietiniams lietuviams. Jis yra rimtas ir teisingas vyras. Linkime laimingai tarnaut.

Northumberland County, Sunbury kalėjimo "svečiai" būtinai turi imti maudynę du sykiu į savaitę be jokio pasipriešinimo

KINGSTON KINGSTONEIČIŲ ŽINIAI

Kurie turite kokių žinių ir norite paskelbti "Garso", o negalite patys priduoti, pridukite 1-mos kuopos korespondentui A. Ambrozaičiui. Žinios yra reikalingos iš draugijų veikimo, apie susižeidimus, gimimus, mirimus, nelaimingus atsitikimus ir apskritai iš žmonių gyvenimo.

METINĖ CARD PARTY IR ŠOKIAI

Šv. Marijos liet. parapijos noterų klubas arba vadinamos Ladies Aid Society rengia savo metinę Card party ir šokius, kurie įvyks ketvirtadienio vakare, balandžio 20, American Legion salėj, Market St., Kingston.

Lošiantiems kortomis bus duojamos geros dovanos. Taipgi bus keliolika gerų dovanų už įžangos tiketus.

Muzika bus tikrai gera ir moterys užtikrina visiems "good time."

Kitų miestelių draugijos prašomos tą vakarą nieko nerengti.

IŠ 1-MOS KUOPOS SUSIRINKIMO

Sekmadienį, kovo 19, bažnytinėj svetainėj įvyko 1-mos kuopos susirinkimas. Iš priežasties biaueraus oro, narių atsilankė neperdaugiausia, bet susirinkimas visais atžvilgiais buvo gyvas ir taikus.

Labdarybės baltiaus komisija Pranas Straigas, Petras Sabaliauskas ir Liudvikas Vidūnas išdavė raportą. Labdarybės baltiaus 1-mos kuopos narių bedarbių sušelpimui įvyko vasario 28, Burbos salėj, Edwardsville.

Pirmiausia komisija išreiškė nuoširdžios padėkos žodžius šiems asmenims, kurie padėjo prie baltiaus dirbti, kad tas baltius pasisektų: Sofijai ir Katrei Staniukynaitėms, Onai Miškiūnaitėi iš Pittston, Veronikai Šimanskiūtei, Onai Vidūnaitėi, Onai Ivanaukaitėi, Mrs. Alenai Straigienei, Kaz. ir Sebast. Staniukynams, Vaitulioniui, Jonui Kučinskui 2-ram, A. Muckui, Al. Paškevičiui, V. Jarmalai ir Vlucui Sylkevičiui, Juoz. Venslauskui ir kt.

Taipgi komisija taria nuosirdų ačiū visiems, kurie sudovanojo gėrimus, saldinius, cigarus, cigaretes ir kitas reikmenis. Aukavo šie: J. Astrauskas, J. Blockis, P. Pajaujis, P. Brussock, Ed. Mench, J. Wallace, A. J. Brussock, Wm. Mellas, Mrs. Dapkevičiūnė, S. Matulevičius, J. Kučinskas, J. B. Rutkauskas, J. J. Šaučiūnas, Wyoming Valley Liet. Moterų Klubas; "Garso" darbininkams už tiketus: Albert Guest už auką 50c.

Taipgi širdingas ačiū salės savininkui, kuris davė salę dykai; ir muzikantams, kurie grojo dykai ir Edwardsvillės borough valdybai už prižiūrėjimą. Pelno nuo baltiaus iki dabar liko \$86.00, bet ne visi tikėtai sugrąžinta. Manoma pelno liks iki šimtui dolerių.

Pinigai labdarybės reikalams kuopos vardu sudėti į banką. Bet baltiaus komisija pasilieka. Ji su kuopos valdyba ištirs, kuriems nariams yra reikalinga pagalba ir už tuos narius mokės mokestis į Susivienymo Centrą.

Nutarta, kad kuopa atsiimtų skolą iš Labdarybės fondo pinigų, kuriuos kuopa yra jau įmokejusi už bedarbius narius.

Kadangi 1-ma kuopa yra didžiausia visam Susivienyme, o į susirinkimus ne visi nariai susirenka, tad, kad visiems nariams būtų žinoma, ką kuopa veikia, nutarta turėti savo korespondentą, kuris suteiks žinias iš kuopos veikimo. Korespondentui išrinktas Antanas Ambrozaičis.

Narys Petras Sabaliauskas, Edwardsvillės konsilmanas, pareiškė, kad daug lietuvių skundžiasi bedarbe, o nesikreipia į State Relief, kuomet kiti svetimtaičiai, jauni ir seni, gauna pagal-

NORINTIEMS GAUTI PAGALBĄ

Kingstone, Edwardsvillės ir apielinkės bedarbiai lietuvių, kurie norite gauti iš State Relief pagalbą, o nežinote kur, kreipkitės pas Petrą Sabaliauską-Sobers, Edwardsvillės konsilmaną, Town Hall, Main St., Edwardsville. Jis su mielu noru nurodys, kur gali seni ir jauni gauti pagalbą.

PUSĖ MILIJONO KRONŲ "UNITED STATES" LAIVO ATREMONTAVIMUI

Gerai žinomas Skandinavijos Amerikos Linijos laivas "United States," buvęs dokuose nuo lapkričio mėnesio atremontavimui, dabar sugrąžo prie taikalingo pasiažierinio veikimo. Buvo parūpinta keleta moderniškų įtaisymų, kad davus pasiažieriams daugiau patogumų ir palengvinimų kelionėje.

Faktas, kad keletas šimtų tūkstančių dolerių buvo išleista pagerinimams, tas duoda supratimą, jog patobulinimai siekė labai plačiai.

Ypač trečioj klesoje padidinta patogumai ir pagerinta visur. Valgomasis salionas buvo atremontuotas, kad padarius patogesnį ir didesnį, su stalais keturiems ar šešiams asmenims. Rakandai ir kiti įrenginiai buvo atnaujinti ir grindys šoklamas patatytos didellame trečios klesos salione. Tualeto kabineto lygiai toki pat kaip turistų ir kajutinės klesos kambatai buvo įrengti.

Turistų klesos pasivaikščiojimo dainis buvo pagerintas su langais apvertta veranda, panašiai kaip kajutinėje klesoje. Tas duos galimybę pasiažierams pasilsėti patogiai savo dēnio kedėse, žaisti, pasivaikšioti ir tt. ant dēnio net ir šaltame ir lietingame ore.

Didelis moderniskas elektrinis muzikos įtaisyimas dabar siūnia muziką ir pasilinksminimą į visas laivo dalls. Laivas "United States" išplaukė iš New Yorko, vasario 25-tą dieną su dideliu pasiažieriu skaičium. Sekantis išplaukimas iš New Yorko yra laivo "Frederik VIII" balandžio 1-mą dieną, patogus tiems, kurie nori švesti Velykų šventes Senoje šalyje.

MINERS MILLS PAS MUS PASIDAIURIUS

Minersmiliečiai nesnauskim ir dauglų rašykim į laikraščius. Nors ir sunkūs laikai pas mus, bet tas pats jaučiama visur. Tik tai drąsos, o tą pergyvensime ir ateis geresni laikai.

Šv. Pranciškaus parapijos metiniame susirinkime pasirodė, kad žmonės gyvena sutikime ir vienybėje. Gerb. klebonas kun. Ežerskis yra visų mylimas — nuo mažiausio iki didžiausio, net ir svetimtaučių pagerbiamas.

Šiais metais birželio 13-tą minėsime klebono 25-kių metų kunigystės jubiliejų ir parapijos 20 metų įsteigimo. Manoma, kad tose iškilmėse dalyvaus apielinkės kunigai ir gerb. pralotas kun. Krušas iš Chicago, nes jis yra mūsų klebono mokslo metų draugas ir tą pačią dieną tapo įšventinti ir kunigus.

Da noriu vieną dalyką paminėti, kad klebono rūpestių pas mus pribūna Seserys V. Jėzaus Nukryžiuoto ir mokina šeštadieniais ir sekmdieniais mūsų vaikų tikėjimo ir lietuvių kalbos. Ačiū Seserims už tą, o mes neužmiršim jų darbštumo dėl mūsų.

Pas mus darbuojasi p-lė Anelė Pajaujūtė, kuri sekmingai veda parapijos chorą ir groja vargonais. Gerai padarytų ir mūsų moterys, kad pradėtų daugiau veikti.

Buvęs

Compliments of
Tel. 7-0931
DR. A. J. VALIBUS
Gydytojas ir Chirurgas
108 Church St., Edwardsville, Pa.
Nuo 9-nyų iki 10-tos rytais
Nuo 1-mos iki 3-tios po pietų
Nuo 6-tos iki 8-tos vakare
Sekmdieniais ir šventdieniais pagal sutartį.

GEORGE'S HOTELIS
Nakvojimui švarios, minkštos lovos. Žemos kainos. Greitas ir mandagus patarkelio stotį.
Tėmykit numrį:
88 East Market Street
Wilkes-Barre, Pa.
Jurgis Vaišnis, Savininkas.

DIDELĖ VASARINĖ EKSKURSIJA Į LIETUVĄ
Rengiama Vadovybje
AMERIKOS LIET. LAIVAKORČIŲ AGENTŲ SAJUNGOS
IŠPLAUKS IS NEW YORKO
GEGUŽES 20 D., 1933
PAGARŠEJSIU GARLAVIU
STATENDAM
(Koleiviai bus lozdžiami į laivą gegužės 19 d., po 8 val. vakare)
● Skaniausio maisto gausinam suteikimo patarnauja mandagus ir prityrę patarnautojai. Specialiai pasilinksminimai, kaip įvairūs žaislai, koncertai, judoni pavoiksiai ir tt. Tyru oru vėdinamos kajutos, nukurius su reguliariomis lovomis ir šiltu bėgančiu vandeniu, gražios viešiosios salės, ruimingi dēniai
Reikalaukite iliustruotos Brošiūrės su Kainomis
● Tai yra rota proga keliauti tokios malonios aplinkybės ir savo tautiečių draugijoje tuo garlaiviu, kuris pagarsėjo tarpa lietuvių pasakojimo visos eilės pirmiau rengtų Lietuvių Ekskursijų, atliktų su tokiu dideliu pasiekimu.
Platesniu Informacija Klausite Pas:
AMBRAZIEJUS, J. 168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
BARTKEVIČIUS, P. 678 N. Main Street, Montello, Mass.
"DIRVA" 6820 Superior Ave., Cleveland, Ohio
MOLIS, P. 1720-24th Street, Detroit, Mich.
"NAUJIEJUS" 1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill.
SEKYS, J. 433 Park Street, Hartford, Conn.
SIDABRAS, K. 342 W. Broadway, So. Boston, Mass.
TRICIOKAS, A. S. 177 Adams Street, Newark, N. J.
URBAS, J. J. 187 Oak Street, Lawrence, Mass.
VARASIUS, A. S. 12th & Carson St., Pittsburgh, Pa.
"VIENYBĖ" 193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
VELECKIS, A. 522 South Ave., Bridgeport, Conn.
WASHNER, C. J. 1921 Carson St., Pittsburgh, Pa.
ZEMANTAUSKAS, JOHN 130 Congress Ave., Waterbury, Conn.
HOLLAND-AMERICA LINE